

2. bekkjarnámskrá

skólanámskrá Hvaleyrarskóla

Skólaárið 2021-2022

Skólanámskrá Hvaleyrarskóla.

Útgefin 2021

Skólanámskrá er útgefin á rafrænu formi (pdf), send foreldrum nemenda í tölvupósti og birt á heimasíðu skóla.

© Skólaskrifstofa Hafnarfjarðar

Útgáfustaður: Hafnarfjörður.

Ábyrgð: Kristinn Guðlaugsson skólastjóri

Útgefandi: Hvaleyrarskóli
Akurholti I
220 Hafnarfjörður

netfang: hvaleyrarskoli@hvaleyrarskoli.is

veffang: <http://www.hvaleyrarskoli.is>

FORMÁLI

Skólanámskrá hvers grunnskóla er gefin út í samræmi við lög um grunnskóla, nú frá árinu 2008 og ákvæði í aðalnámskrá grunnskóla, almennum hluta frá árinu 2011 og greinahluta frá árinu 2013. Sú skólanámskrá sem hér birtist er að auki samhæfð fyrir grunnskóla Hafnarfjarðar. Í því felst að skólanámskráin hefur sömu uppbyggingu í öllum grunnskólum hvað efnisyfirlit (röðun), form (umbrot) og snið (efnisþættir) varðar en inntakið sjálft er ákvörðun hvers skóla – í samræmi við aðalnámskrá. Tilgangur þessa er bæði að auka fagmennsku í útgáfu skólanámskrár og að auðvelda yfirsýn skólanámskráa einstakra skóla innan Hafnarfjarðar, t.d. að koma í veg fyrir að efni vanti í þær og auðveldara sé að bera þær saman. Þrátt fyrir sameiginlegt form og efnisyfirlit er meginatriði skólanámskrárinnar sérstaða skólans sem kynnir þar áherslur sínar um nám og kennslu nemenda í samræmi við þá ábyrgð sem hann hefur samkvæmt lögum og reglugerðum.

Þótt skólanámskrá hvers skóla eigi að birta „sérstöðu“ hans er slíkt þó ekki einhlýtt. Þar sem aðalnámskrá grunnskóla birtir sameiginlega sýn um skólastarf á Íslandi þarf skólanámskrá hvers skóla einnig að endurspeglar slíkt. Í ákveðnum tilvikum getur skólakerfið í Hafnarfirði sameinast um ákveðna samhæfingu í inntaki skólastarfsins í öllum skólum. En í flestum tilvikum er það hvers skóla að skilgreina eigin útfærslu á skólastarfinu, innan ramma aðalnámskrár, sem marki sérstöðu skólans og hans sérstöku aðstæður.

Skólanámskrá samanstendur af tíu bekkjarnámskrám í heildstæðum grunnskóla. Þetta plagg er ein bekkjarnámskrá og skiptist í inngang (saga skóla) og þrjá meginhluta auk viðauka. I. hluti kynnir menntastefnu skólans sem hefur að geyma þær helstu atriði sem skólinn leggur áherslu á í framkvæmd skólastarfsins II. hluti kynnir skipulag og sameiginlega þætti í starfsemi viðkomandi bekkis/árgangs. III. hluti er kynning á námssviðum og námsgreinum sem eru hluti náms og kennslu í viðkomandi bekk. Viðauki er loks með upplýsingar og viðmið um gerð skólanámskrárinnar og kynnir uppbyggingu hennar. Viðaukinn er sameiginlegur fyrir alla grunnskóla bæjarins.

Hlutverk skólanámskrár er að veita upplýsingar um áætlaða framkvæmd skólastarfs í grunnskólanum með áherslu á það nám og kennslu sem stefnt er að fari fram í viðkomandi árgangi (þetta plagg sem ein bekkjarnámskrá). Hún er þannig leiðarvísir um skólastarfið og gefur til kynna að hverju er stefnt í skólastarfinu, þ.e. að hvaða hæfni er stefnt að nemandi nái á hverju námssviði, og fer fram í einstökum námsgreinum. Framkvæmdin sjálf, þ.e. hið daglega skólastarf, er þannig stöðug viðleitni til að ná ætlaðri stefnu þar sem ábyrgðin á framkvæmdinni er sameiginleg hjá skólayfirvöldum, starfsfólki skóla, foreldrum og nemendum með vissri verkaskiptingu og mismunandi ábyrgð í skólastarfinu. Til að framkvæmdin verði í samræmi við stefnuna þurfi allir aðilar að taka ábyrgð sína alvarlega.

Samhliða skólanámskrá er gefin út starfsáætlun skóla sem þarf að lesast samhliða skólanámskránni til að hún skiljist til fullnustu og fái fullt samhengi. Munur skólanámskrár og starfsáætlunar er ákvarðaður í aðalnámskrá grunnskóla, almennum hluta, (2011, bls. 64-65). Hafnarfjörður er með eigin áherslur um samspil skólanámskrár og starfsáætlunar.

Efnisyfirlit

INNGANGUR	6
Saga skóla og starfsemi frá upphafi	7
I. Menntastefna Hvaleyrarskóla	8
Grunnþættir menntunar	10
II. Skólastarf 2. bekkjar	14
II.1. Samantekt kennslu í 2. bekk	15
II.2. Áherslur grunnþátta menntunar í 2. bekk	16
II.3. Kennsluáætlanir og kennslugögn í 2. bekk	18
II.4. Foreldrasamstarf og upplýsingagjöf.	19
II.5. Námsmat og vitnisburðarkerfi	19
III. Námsvið og námsgreinar	20
Lykilhæfni	21
Matsviðmið lykilhæfni	22
I. Íslenska	23
a. Viðmið um námshæfni í íslensku	23
1.1. Talað mál, hlustun og áhorf.....	25
1.2. Lestur og bókmenntir	26
1.3. Ritun	27
1.4. Málfræði	28
3. List- og verkgreinar	29
a. Viðmið um námshæfni í list- og verkgreinum.....	29
A. Listgreinar:	31
3.1. Sviðslistir – dans og leiklist.....	31
3.2. Sjónlistir - myndmennt	32
3.3. Tónmennt.....	33
B. Verkgreinar:	34
3.4. Heimilisfræði.....	34
3.5. Leiklist.....	35
3.6. Textílmennt	36
4. Náttúrugreinar	37
a. Viðmið um námshæfni í náttúrugreinum.....	37
4.0. Náttúrufræði	39
5. Samfélagsgreinar	40
a. Viðmið um námshæfni í samfélagsgreinum	40
5.1. Heimspeki, siðfræði og trúarbragðafræði.....	41
5.2. Jafnrétti og lífsleikni.....	42
5.3. Landfræði, saga og sam-/þjóðfélagsfræði.....	43
6. Skólaípróttir	44
a. Viðmið um námshæfni í skólaípróttum	44
6.1. Ípróttir.....	46
6.2. Sund.....	48

Stærðfræði.....	50
a. Viðmið um námshæfni í stærðfræði	50
7.0. Stærðfræði	52
7.1. Tjáning, tungumál, verkfæri, vinnubrögð og beiting stærðfræði	53
7.2. Tölur, reikningur og algebra.....	54
7.3. Rúmfræði, mælingar, tölfræði og líkindi.....	56
8. Upplýsinga- og tæknimennt.....	58
a. Viðmið um námshæfni	58
8.1. Miðlamennt og skólasafnsfræði	59
8.2. Tölvunotkun og upplýsinga- og samskiptatækni.....	60
Kynning skólanámskrár og viðmið fyrir grunnskóla Hafnarfjarðar	61
Viðauki A: Skólanámskrá og viðmið	62
Viðauki B: Viðmiðunarstundaskrá og viðmið.....	64
Viðauki C: Menntastefna skóla og viðmið	67
Viðauki D: Grunnþættir menntunar og viðmið	68
Viðauki E: Námssvið, námsgreinar og viðmið.....	71
Viðauki F: Hæfni (lykilhæfni og námshæfni) og viðmið	74
Viðauki G: Námsmat, námsmatskvarðar og viðmið	76
Lokaorð	78

INNGANGUR

Hér gefur að líta skólanámskrá Hvaleyrarskóla sem nú kemur út í lítt breyttri mynd. Gott er að líta á skólanámskrána sem tæki til mótunar á skólastarfi en hún er um leið samningur um ákveðið lærdómssamfélag. Þess má geta að lærdómssamfélag er samfélag þar sem allir þeir sem koma að samfélaginu s.s. nemendur, kennarar, foreldrar, annað starfsfólk, félagasamtökin í hverfinu og fleiri leggja sitt lóð á vogarskálarnar. Þá eigi þeir hlutdeild í því starfi sem fram fer í skólanum og geti þannig haft áhrif á að móta skólasamfélagið. Skólastarf í Hvaleyrarskóla hefur verið í þróun og mun verða í stöðugri þróun í framtíðinni sem á að miða að því að nemendur leggi sig fram, fái viðfangsefni við hæfi og að þeir nái hámarksárangri. Einnig að þeir séu hamingjusamir og heilbrigðir. Þá er ætlast til að allir þeir sem koma að skólasamfélaginu nái að auka sína getu og þroska.

Eins og segir í grunnskólalögum er það hlutverk grunnskóla í samvinnu við heimilin að stuðla að alhliða þroska allra nemenda og þátttöku þeirra í lýðræðisþjóðfélagi, þjóðfélagi sem er í sífelldri þróun, ásamt því að búa nemendur undir þátttöku í atvinnulífinu og gera þá hæfari til frekara náms. Nú hefur Hafnarfjarðarbær samþykkt læsisstefnuna „Lestur er lífsins leikur“ þar sem markvisst verða lögð fyrir skimunarpróf í lestri til að nemendur nái sem bestum árangri. Í Hvaleyrarskóla er lögð áhersla á góða samvinnu milli heimilis og skóla. Við gerum og eigum að gera kröfur til nemenda, starfsfólks og foreldra. Við leitumst við að bjóða nemendum ögrandi verkefni, leiðbeina og hvetja þá til náms.

Í skólanámskránni er gerð grein fyrir þeim gildum sem starf skólans byggist á Kurteisi – Ábyrgð – Samvinna.

Saga skóla og starfsemi frá upphafi

Hvaleyrarskóli tók til starfa haustið 1990 og var yngsti grunnskólinn í Hafnarfirði þar til árið 2001. Skólabyggingin hefur verið reist í áföngum og er á einni hæð nema síðasti áfanginn sem tekinn var í notkun haustið 2004. Sá áfangi er á tveimur hæðum vegna halla lóðarinnar.

Skólahúsnæðið er bjart og fagurt og hátt er til lofts. Ormar Þór Guðmundsson og Örnólfur Hall teiknuðu skólann. Hvaleyrarskóli var valinn í bók sem heitir Schools for today and tomorrow ásamt þremur skólum öðrum fyrir Íslands hönd, en í formála þessarar bókar segir: "Bók þessi inniheldur sýnishorn af best hönnuðu skólum í heimi í dag. Þeir hafa verið valdir af alþjóðanefnd sem valin var af OECD til þess að taka út byggingar sem hýsa menntastofnanir. Skólarnir endurspeglar margar af þeim bestu hugmyndum sem hafa vaknað eftir vinnu þessarar alþjóðanefndar (PEB) síðustu fimm árin".

Í skólanum eru auk almennra kennslustofa, smíða-, sauma-, heimilisfræði-, raungreina-, tölvu-, tónmenntastofa og sérkennslustofur. Í skólanum er einnig fyrirlestrarsalur og hátíðarsalur þar sem nemendur borða í hádeginu. Bókasafn er í skólanum og aðstaða fyrir heilsugæslu. Skólalóðin er gróðri prýdd, falleg og vel hönnuð og nýtist vel til leikja.

Byggingaframskiptir hafa haldist í hönd við fjölgun nemenda í skólanum. Fyrsta árið voru eitt hundrað og fjórutíu nemendur í níu bekkjardeildum í fyrsta til fimmta bekk. Í dag eru liðlega 400 nemendur í skólanum og starfsmenn um 80 talsins.

Skólahúsnæðið er nýtt til ýmissa annarra hluta en til hefðbundins skólastarfs. Félagsmiðstöðin Verið starfar í skólanum yfir veturinn og er mikil lyftistöng fyrir félagslíf nemenda. Á sumrin eru haldin námskeið fyrir börn í skólanum á vegum Versins og ÍTH.

Hvaleyrarskóli leggur áherslu á markvissa málörvun en í því felst m.a. að nemendur fá markvissa þjálfun í framsögn og því að tjá skoðanir sínar alla skólagönguna. Ræðupúlt er í öllum kennslustofum til að styðja það starf. Hvaleyrarskóli leggur áherslu á heilsurækt og að bjóða upp á fjölbreytt list- og verknám. Hvaleyrarskóli er SMT skóli en í því felst að við leggjum áherslu á að styrkja jákvæða hegðun nemenda, efla og bæta samskipti innan skólans.

Skólaárið 1995-1996 útskrifuðust fyrstu nemendurnir frá Hvaleyrarskóla. Skólinn var þá orðinn heildstæður grunnskóli með nemendur í 1.-10. bekk. Árið 2004 var Hvaleyrarskóli einsetinn í fyrsta skipti og var þar með síðasti grunnskóli landsins til þess að verða einsetinn.

Hvaleyrarskóli er heilsueflandi grunnskóli og leggur áherslu á holla og góða lífshætti, m.a. með því að bjóða hafragrat á morgnanna nemendum að kosnaðarlausu.

I. Menntastefna Hvaleyrarskóla

Menntastefna skóla er grunnstefna skóla og felur í sér á allar stefnuáherslur skólans í einni stefnu og skal birtast í skólanámskrá (aðalnámskrá 2011, bls. 64). Menntastefna skólans er sett fram á grundvelli sjónarmiða á aðalnámskrá grunnskóla þar sem kjarni hennar skulu vera sex grunnþættir menntunar (heilbrigði og velferð, jafnrétti, lýðræði og mannréttindi, læsi, sjálfbærni og sköpun). Meginatriði í menntastefnu skóla eru megináherslur skólastarfsins sem skilgreina má í gegnum margvíslega stefnuþætti um „stefnu skólans, gildi, uppeldis- og kennslufræðilega stefnu og kennsluhætti“ (aðalnámskrá grunnskóla 2011, bls. 66).

Menntastefna skóla er þannig aðgreind frá (1) menntastefnu ríkisins en aðalnámskrá grunnskóla er þá birtingarmynd hennar á hverjum tíma og (2) menntastefnu sveitarfélagsins sem er skólastefna bæjarins.

Menntastefna Hvaleyrarskóla

Menntastefna skólans birtist í nokkrum hlutum eða þáttum sem lýsir því hvernig skóli markar sér sérstöðu í því að taka ábyrgð á sínu samfélagslega verkefni að mennta nemendur í öruggu umhverfi. Kveðið er á um að hver skóli skilgreini eigin menntastefnu í aðalnámskrá grunnskóla (2011, bls. 62) og menntastefna skólans er nánari útfærsla á aðalnámskrá.

Stefna Hvaleyrarskóla

KURTEISI

ÁBYRGÐ

SAMVINNA

Einkunnarorð Hvaleyrarskóla eru kurteisi, ábyrgð og samvinna. Einkunnarorðin vísa okkur veginn í daglegum samskiptum.

Hlutverk

Hlutverk Hvaleyrarskóla er að veita grunnskólabörnum í hverfinu kennslu við hæfi hvers og eins og búa þau undir framtíðina. Einnig að móta þroskavænlegt umhverfi þar sem ríkir áhugi og metnaður meðal starfsfólks og nemenda.

Meginmarkmið

- Að bjóða upp á fjölbreytt og áhugavekjandi nám fyrir alla nemendur þar sem áhersla er lögð á öflun þekkingar, skilning og færni.
- Að veita eins góða þjónustu og kostur er og forgangsraða í þágu nemenda.
- Að stefna ávallt að hámarks árangri og hafa fagmennsku í fyrirrúmi.
- Að stuðla að jákvæðri samvinnu og góðu upplýsingastreymi.
- Að stuðla að sífelldri þróun og umbótum.

Skólamerki

Skólamerkið sýnir þrjár hendur (**KBF**) kennara, barna og foreldra sem mynda þétt handtak til merkis um öflugt, traust og jákvætt samstarf heimila og skólans.

Geðorð skólans

Við leggjum áherslu á Geðorðin okkar sem hanga uppi við matsal skólans. En þau eru:

1. Hugsaðu jákvætt, það er léttara
2. Þér líður betur ef þú hreyfir þig daglega.
3. Flæktu ekk líf þitt að óþörfu.
4. Settu þig í spor annarra.
5. Gefstu ekki upp það tekur tíma að ná árangri.
6. Finndu hæfileika þína og ræktaðu þá.
7. Hugsaðu vel um þá sem þér þykir vænt um.
8. Settu þér markmið og láttu drauma þína rættast.

Samverur á sal skólans

Skólinn hefur frá upphafi lagt áherslu að nemendur komi fram á sviði skólans og hlusti á aðra og bera virðingu fyrir hvert öðru. Samverur eru haldnar einu sinni í viku hjá yngstu og miðdeild.

Umsjónarkennarar sjá um skipulag samverunnar ásamt sínum umsjónarnemendum. Foreldrum er boðið á samveru barna sinna og hafa þær ávallt verið vel sóttar. Samverunar þjálfar nemendur í framkomu, framsögn og svo einnig að vera góðir áheyrendur og sýna atriðum annarra virðingu.

Grunnþættir menntunar

Í aðalnámskrá grunnskóla 2011 eru settir fram sex grunnþættir menntunar; læsi, sjálfbærni, heilbrigði og velferð, lýðræði og mannréttindi, jafnrétti og sköpun. Grunnþættirnir sem tengjast allir innbyrðis og eru jafnframt háðir hver öðrum eiga samkvæmt aðalnámskrá að endurspeglast í daglegu skólstarfi og vera sýnilegir í skólanámskrá hvers skóla.

Læsi

Meginmarkmið læsis er að nemendur verði virkir þátttakendur í samfélaginu með því að túlka og bregðast á persónulegan og skapandi hátt við því sem þeir lesa með hjálp þeirra margvíslegu miðla sem völ er á.

Stuðla skal að því að nemendur nái góðu valdi á lestri og ritun texta. Nemendur skilji myndmál og geti nýtt sér það við almenna upplýsingaöflun. Nemendur séu talnalæsir og geti lesið úr töflum og tölum við ýmsar aðstæður. Áhersla skal lögð á að nemendur verði samskiptalæsir og geti unnið í hópum, komið skoðunum sínum á framfæri og hlustað á skoðanir annarra. Nemendur séu upplýsingalæsir og geti aflað sér upplýsinga á margvíslegum hátt, vegið þær og metið með gagnrýnum hætti. Þar sem umhverfi okkar mótast æ meir af vísindum og tækni þarf að efla vísindalæsi meðal nemenda þannig að þeir geti tekið þátt í rökræðum um vísindaleg málefni. Enn fremur skal leggja áherslu á tilfinningalæsi nemenda, að nemendur geti lesið í aðstæður og geti sett sig í spor annarra.

Sjálfbærni

Meginmarkmið sjálfbærnimenntunar er að gera nemendur ábyrga um að skapa samábyrgt samfélag og takast á við viðfangsefni sem lúta að samspili umhverfis, félagslegra þátta og efnahags.

Stuðla skal að aukinni umhverfisvitund með því að efla þekkingu og skilning á samspili náttúru, umhverfis og mannlífs. Nemendur geri sér grein fyrir eigin áhrifum á náttúruna og temji sér lífsvenjur sem stuðli að heilbrigði jarðar og jarðarbúa.

Lýðræði og mannréttindi

Meginmarkmið lýðræðis- og mannréttindamenntunar er að undirbúa nemendur undir þátttöku í lýðræðissamfélagi.

Stuðla skal að því að efla gagnrýna hugsun og ígrundun um gildi þess að vera virkur þátttakandi í lýðræðissamfélagi. Áhersla er lögð á að hversdagslegir starfshættir í skólanum séu byggðir á lýðræði og virðingu fyrir manngildi hvers og eins. Nemendur þekki grundvallarréttindi barna og fullorðinna með hliðsjón af íslenski löggjöf og alþjóðasamningum. Enn fremur er lögð áhersla á virkt samstarf bæði innan skólasamfélagsins og við grenndarsamfélagið, þar á meðal æskulýðs- og íþróttafélög. Kurteisi, ábyrgð og samvinna eru einkunnarorð Hvaleyrarskóla og eiga þau að vera okkur leiðarljós alla daga.

Heilbrigði og velferð

Meginmarkmið menntunar um heilbrigði og velferð er að stuðla að heilsueflingu og velfarnaði nemenda, einkum andlegri, líkamlegri, tilfinningalegri og félagslegri vellíðan þeirra.

Stuðla skal að jákvæðum skólabrag og heilsueflandi umhverfi þar sem markvisst er hlúð að þroska og heilbrigði nemenda á sem víðtækastan hátt. Lögð er áhersla á að nemendur fái markvisst hreyfiuppeldi og fræðslu sem stuðlar að heilsusamlegu fæðuvali. Áhersla er einnig lögð á að nemendur fái hollan og fjölbreyttan mat og nægan tíma til að nærast. Enn fremur að nemendur fái fræðslu og stuðning sem stuðli að því að þeir geti tekið upplýstar og ábyrgar ákvarðanir í tengslum við eigið heilbrigði. Hvaleyrarskóli hefur innleitt verkefnið Heilsueflandi grunnskólar.

Jafnrétti

Meginmarkmið jafnréttismenntunar er að veita öllum tækifæri til að þroskast á eigin forsendum, rækta hæfileika sín og lifa ábyrgu og skapandi lífi í frjálsu og víðsýnu samfélagi í anda skilnings, umburðarlyndis og jafnræðis.

Stuðla skal að því að allir taki virkan þátt í að skapa samfélag jafnréttis og réttlætis. Hvaleyrarskóli er skóli margbreytileikans og er lögð áhersla á að hver og einn nemandi fái að njóta sín miðað við eigin þroska, sérstöðu, þarfir, áhuga og styrkleika. Efla skal skilning nemenda á stöðu kynjanna í nútíma samfélagi og búa nemendur jafnt undir virka þátttöku í samfélaginu, hvort heldur sem er í einkalífi, fjölskyldulífi eða atvinnulífi. Í öllu skólastarfi skal leggja áhersla á umburðarlyndi og víðsýni gagnvart fjölbreytileika mannlífsins s.s. ólíkri menningu, þjóðerni, trúarbrögðum, lífsskoðunum, kynhneigð og fötlun.

Sköpun

Meginmarkmið sköpunar í skólastarfi er að örva ímyndunarafl nemenda til að gera eitthvað nýtt eða öðruvísi en þeir hafa áður gert og miðla til annarra.

Stuðla skal að sköpun í öllu starfi og öllum námsgreinum sem byggir á gagnrýninni hugsun og aðferðum sem opna sífellt nýja möguleika. Nemendur skulu fá tækifæri til að vera skapandi og njóta sköpunarhæfni sinnar sem víðast í skólastarfinu þar sem áhersla er lögð á sköpunarferlið sjálft ekki síður en afrakstur

sköpunarinnar. Áhersla er enn fremur lögð á að sköpun sem byggist á forvitni, áskorun, spennu og leit sé einkennandi fyrir vinnubrögð á flestum sviðum skólastarfsins.

Símenntun, þróunarstarf og innra mat skóla

Tilgangur: Að stuðla að skólaþróun og færa skólanum aðferðir og tæki til að meta árangur og gæði skólastarfsins með kerfisbundnum hætti (sbr. aðalnámskrá grunnskóla, 2011, bls. 60).

Skólinn setur fram eftirfarandi stefnu um símenntun, þróunarstarf og innra mat skóla.

Einstakir stefnuþættir:

- i. Að tryggja að starfsmenn skólans hafi yfir að ráða yfirgripsmikilli þekkingu á þeim efnisþáttum sem starf þeirra krefst.
- ii. Að starfsmenn séu sífellt að bæta við þekkingu sína og þróa sig í starfi.
- iii. Að símenntunaráætlun Hvaleyrarskóla sé unnin með hliðsjón af stefnu skólans og miði að því að styrkja helstu áherslur í skólastarfinu.
- iv. Að efla og bæta skólastarf, stuðla að velliðan nemenda og starfsfólks, auknum áhuga nemenda og bættum árangri í námi.
- v. Að gæta þess að allir hagsmunaaðilar hafi aðkomu að innra mati og umbótastarfi.
- vi. Að leggja formlegar kannanir fyrir starfsfólk, nemendur og foreldra og vinna markvisst úr niðurstöðum þeirra (Skólapúlsinn).
- vii. Að nýta niðurstöður annarra kannana, s.s. Olweusarkönnunarinnar til að bæta skólastarf.
- viii. Að vinna að umbótum í skólastarfi á grundvelli ofangreindra kannana ásamt SVÓT-greiningu sem framkvæmd er á hverju vori.

Foreldrasamstarf, upplýsingamiðlun og mótun skólasamfélags

Tilgangur: Að skólasamfélag (starfsfólk, nemendur, foreldrar) hvers skóla vinni vel saman að mótun skólastarfsins og þeirra umgengnishátta sem eiga að einkenna samskipti innan skólans og utan (sbr. aðalnámskrá grunnskóla, 2011, bls. 71).

Skólinn setur fram eftirfarandi stefnu um foreldrasamstarf, upplýsingamiðlun og mótun samfélags.

Einstakir stefnuþættir:

- i. Að stuðla að gagnkvæmu trausti og árangursríku samstarfi milli heimila og skóla.
- ii. Að stuðla að því að foreldrar séu virkir þátttakendur í námi barna sinna.
- iii. Að foreldrar styðji vel við skólagöngu barna sinna, gæti hagsmuna þeirra í hvívetna og veiti skólanum viðeigandi og nauðsynlegar upplýsingar.
- iv. Að stuðla að því að foreldrar taki þátt í foreldrastarfi frá upphafi til loka grunnskóla.
- v. Að stuðla að virkri upplýsingagjöf milli heimila og skóla.
- vi. Að styðja foreldra í því að axla þá ábyrgð sem þeir bera á farsælu uppeldi og menntun barna sinna.

Samstarf og tengsl skólastiga og tengsl við nærumhverfið

Tilgangur: Að stuðla að sem bestu samstarfi í því að svigrúm, sveigjanleiki og samfella sé í námi á milli skólastiga og í upplýsingamiðlun á skilum skólastiga (sbr. aðalnámskrá grunnskóla, 2011, bls. 74).

Skólinn setur fram eftirfarandi stefnu um samstarf og tengsl skólastiga og tengsl við nærumhverfið.

Einstakir stefnuþættir:

- i. Að stuðla að farsælum flutningi barna úr leikskóla í grunnskóla með því að gefa þeim tækifæri til þess að kynnst grunnskólanum á meðan þau eru í leikskólanum og með því að gefa þeim góðan tíma til þess að aðlagast á fyrstu vikum grunnskólagöngunnar.
- ii. Að stuðla að sem bestri aðlögun með því að tryggja að mikilvæg gögn og upplýsingar fylgi börnum úr leikskólanum í grunnskólann.
- iii. Að brúa bilið milli leikskóla og grunnskóla með því að kennarar beggja skólastiga kynni sér nám og starfsaðferðir hvers annars og vinni áætlun þar sem sameiginleg verkefni eru skilgreind.
- iv. Tengsl grunn- og framhaldsskóla.....

II. Skólastarf 2. bekkjar

Hlutverk þessa kafla er að kynna fyrir skólasamfélaginu megináherslur í starfsemi bekkjar svo það sé upplýst um framkvæmd skólastarfs í bekknum/árganginum. Það er m.a. gert til að foreldrar geti verið virkir þátttakendur í námi barna sinna á grundvelli uppeldisréttar síns. Um leið kynna kennarar fagmennsku skólastarfsins til að sýna fram á faglegt inntak og samhengi milli bekkja/árganga um þau gæði sem stefnt er að í skólastarfinu.

Kaflanum er skipt í eftirfarandi hluta:

1. Samantekt kennslu árgangs
2. Áherslur grunnþátta menntunar
3. Kennsluaðstæður, kennsluáætlanir og kennslugögn í árganginum
4. Foreldrasamstarf og upplýsingagjöf í árganginum
5. Námsmat og vitnisburðarkerfi árgangs

II.1. Samantekt kennslu í 2. bekk

Kennslutímar á viku skiptast í eftirfarandi námsgreinar.

Námssvið	Námsgreinar	Tímafjöldi í skóla á viku
1. Íslenska	1.1. Talað mál, hlustun og áhorf 1.2. Lestur og bókmenntir 1.3. Ritun 1.4. Málfræði	7,0 1,0 3,0 2,0 1,0
2. Erlend tungumál	2.1. Enska	0,0
3. List- og verkgreinar	<i>A Listgreinar:</i> 3.1. Sviðslistir (dans og leiklist) 3.2. Sjónlistir (myndmennt) 3.3. Tónmennt <i>B Verkgreinar:</i> 3.4. Heimilisfræði 3.6. Textílmennt	3,0 1,0 1,0 1,0 3,0 1,0 1,0
4. Náttúrugreinar	4.0. Náttúrufræði	3,0
5. Samfélagsgreinar	5.1. Heimspeki, siðfræði og trúarbragðafræði 5.2. Jafnrétti og lífsleikni 5.3. Landfræði, saga, sam-/þjóðfélagsfræði	4,0 0,5 1,0 2,5
6. Skólaíþróttir	6.1. Íþróttir 6.2. Sund	3,0 2,0 1,0
7. Stærðfræði	7.0. Stærðfræði	6,0
8. Upplýsinga- og tæknimennt	8.1. Miðlamennt og skólasafnsfræði 8.2. Tölvunotkun og upplýsinga- og samskiptatækni	1,0 0,5 0,5
Alls		30

II.2. Áherslur grunnþátta menntunar í 2. bekk

Í þessum árgangi eru áherslur sex grunnþátta menntunar eftirfarandi í samræmi við stefnu skólans og samhæfir áherslum skólans um forvarnir.

Áherslur grunnþátta menntunar eru settar fram í markmiðum

Grunnþættir	Efnisþættir
LÆSI	<p>Í yngstudeild verður lögð áhersla á LÆSI út frá eftirfarandi efnisþáttum:</p> <ul style="list-style-type: none"> • að nemendur verði færir um að leita sér upplýsinga með ýmsum miðlum á gagnrýninn hátt, • að nemendur þjálfist í grunnþáttum læsis, s.s. miðlalæsi, talnalæsi, myndlæsi, tilfinningalæsi, samskiptalæsi, stafrænu læsi o.fl. • að nemendur fylgi framþróun í tækni, • að nemendur séu færir um að lesa sér til gagns og gleði á hvaða formi sem er.
SJÁLFBÆRNI	<p>Í yngstudeild verður lögð áhersla á SJÁLFBÆRNI út frá eftirfarandi efnisþáttum:</p> <ul style="list-style-type: none"> • að nemendur læri um margvíslega mengunarvald, • að nemendur geri sér grein fyrir auðlindum jarðar, • að nemendur temji sér gildi endurnýtingar og endurvinnslu, • að nemendur taki þátt um umræðum um gildismat og gildi þess að bera virðingu fyrir umhverfinu og náttúrunni, • að nemendur ræði áhrif sín á umhverfið.
MANNRÉTTINDI OG LÝÐRÆÐI	<p>Í yngstudeild verður lögð áhersla á MANNRÉTTINDI OG LÝÐRÆÐI út frá eftirfarandi efnisþáttum:</p> <ul style="list-style-type: none"> • að nemendur fái þjálfun í að koma hugsunum sínum í orð, tjá sig og hlusta á aðra, • að nemendur vinni með SMT – læri að fara eftir sameiginlegum reglum, • að nemendur fái tækifæri til að móta sínar eigin bekkjarreglur, • að nemendur læri um réttindi sín og skyldur, líði vel og hafi vinnufrið, • að nemendur læri um umburðarlyndi, beri virðingu fyrir öðrum og sjálfum sér.
HEILBRIGÐI OG VELFERÐ	<p>Í yngstudeild verður lögð áhersla á HEILBRIGÐI OG VELFERÐ út frá eftirfarandi efnisþáttum:</p> <ul style="list-style-type: none"> • að nemendur temji sér hollan og heilbrigðan lífsstíl, • að nemendur öðlist skilning á þeim þáttum sem hafa áhrif á líkams- og geðheilbrigði, • að nemendur taki virkan þátt í heilsueflandi verkefnum, t.d. lífshlaupinu, göngum í skólann, norræna skólahlaupinu, ávaxta- og grænmetisátaki o.fl.
JAFNRÉTTI	<p>Í yngstudeild verður lögð áhersla á JAFNRÉTTI út frá eftirfarandi efnisþáttum:</p> <ul style="list-style-type: none"> • að nemendur læri að allir eru jafnir óháð trúarbrögðum, menningu og stétt, • að nemendur taki þátt í öllu skólastarfi óháð kyni, • að nemendur fái tækifæri til að ræða málefni sem snerta þá á jafningjagrundvelli, m.a. á bekkjarfundum.

SKÖPUN	<p>Í yngstudeild verður lögð áhersla á SKÖPUN út frá eftirfarandi efnisþáttum:</p> <ul style="list-style-type: none">• að nemendur upplifi fjölbreytta kennsluhætti út frá þeirra getu og áhugasviði,• að nemendur uppgötví, njóti, örvi forvitni og áhuga, leiti lausna, virki ímyndunarafl og leiki sér með möguleika,• að nemendur fái tækifæri til að sýna styrkleika sýna og sköpunarkraft, m.a. á samverum,• að nemendur kynnist og þjálfist í ýmis konar hæfni, s.s. verklegri, bóklegrri og líkamlegri hæfni.
--------	--

II.3. Kennsluaðstæður, kennsluáætlanir og kennslugögn í 2. bekk

i. Kennsluaðstæður

Heimastofa fyrir hvern bekk, í sérkennslustofum og á svæðum við heimastofur.

ii. Kennsluáætlanir

Skýra frá hvernig skóli/kennari leggur fram áætlanir um viðfangsefni í kennslu eftir tímabilum, heimanám og mat á námi og kennslu í árganginum.

iii. Náms- og kennslugögn

Skólinn/Hafnarfjarðarbær útvegar nemendum öll námsgögn s.s. skriffæri, stílabækur og annað fá nemendur í skólanum sér að kostnaðarlausu. Einnig fá nemendur til umráða í þada frá miðdeild.

Í íþróttum eiga nemendur að vera í íþróttafötum. Ætlast er til að nemendur séu í íþróttaskóm. Í sundi er óskað eftir því að stúlkur séu í sundbol en ekki bikiní og að drengir séu í sundskýlu en ekki íþróttastuttbuxum. Sundgleraugu eru nauðsynleg.

II.4. Foreldrasamstarf og upplýsingagjöf.

Kynningarfundir

Í upphafi skólaárs, oftast um miðjan september, halda umsjónarkennarar árganga kynningarfundir fyrir foreldra. Þar fer fram kynning á námsefni og helstu áherslum vetrarins auk þess sem upplýsingum um agakerfi, reglur og viðurlög, upplýsingaflæði milli heimilis og skóla og helstu stefnumál skólans er komið á framfæri. Dagskrá kynningarfundarins er send fyrirfram til deildarstjóra.

Foreldrafélag – bekkjarfulltrúar

Í skólanum er starfandi foreldrafélag. Skipurit og upplýsingar um starfsemi má finna á heimasíðu skólans. Umsjónarkennarar hafa milligöngu um að foreldrar tveggja barna bjóði sig fram eða séu kosnir ár hvert sem bekkjarfulltrúar í umsjónarbekk þeirra. Starf bekkjarfulltrúa er í aðalatriðum það að stuðla að auknu samstarfi foreldra, kennara og nemenda innan bekkjarins en einnig að vera tengiliður umsjónarkennarans við foreldra. (Sjá nánar í erindisbréfi bekkjarfulltrúa undir liðnum foreldrafélag á heimasíðu skólans).

II.5. Námsmat og vitnisburðarkerfi

Námsmat í bekknum greinist í tvennt, leiðsagnarmat og lokamat (út frá hæfniviðmiðum). Framkvæmdin í árganginum er með þessum hætti:

a. Leiðsagnarmat.

Leiðbeinandi námsmat, leiðsagnarmat, fer fram reglulega yfir allt skólaárið í öllum námsgreinum. Leiðsagnarmat miðar að því að meta framfarir nemenda í þeim tilgangi að nota niðurstöðurnar til að gera nauðsynlegar breytingar á námi og kennslu. Í leiðsagnarmati er fylgst með nemendum á námstímanum og þeim leiðbeint. Lögð er áhersla á fjölbreyttar matsaðferðir, s.s. kannanir, frammistöðumat, sjálfsmat, samræður o.fl., til að safna upplýsingum um stöðu nemenda, hvað þeir vita og geta og hvers þeir þarfnast til að ná betri árangri.

A.m.k. tvisvar á ári er farið yfir stöðu nemenda á fundi með nemenda foreldra og umsjónarkennara.

b. Lokamat:

Lokamat hefur þann megingilgang að gefa upplýsingar um árangur náms og kennslu í lok námstíma skólaárs. Matsaðferðir við lokamat ákvarðast af markmiðunum en matið er oftast byggt á skriflegum prófum eða fjölbreyttum lokaverkefnum nemenda. Með lokamati er lögð áhersla á að meta þekkingu og skilning nemenda á námsefninu, hvernig þeim tekst að beita þekkingu sinni og hvernig þeir greina og nota mismunandi aðferðir við ákveðin viðfangsefni.

Lokamat sýnir hversu vel nemendum gengur miðað við hæfniviðmið/námsmarkmið árgangsins.

II. Námssvið og námsgreinar

Í þessum hluta námskrárinnar er kynnt áætlun um það nám og kennslu sem stefnt er að fari fram á skólaárinu í bekknum/árganginum. Aðalnámskrá grunnskóla skiptir viðfangsefnum skólastarfsins í átta skilgreind námssvið og eitt opið (val) en hverju námssviði heyrja mismargar námsgreinar. Fyrir hvert námssvið eru gefin út hæfniviðmið, námshæfni, fyrir 4., 7. og 10. í aðalnámskrá en skólar útfæra fyrir aðra árganga. Sömuleiðis er lýst áherslum í hverri námsgrein árgangs og flokkað eins og tilheyrir hverju námssviði. Megintilgangur þess er að skýra þær væntingar og áherslur sem eru í náminu svo stefnt sé að sameiginlegu markmiði í skólastarfinu sem öllum sé ljós.

Í einhverjum tilvikum fá sumir nemendur sérstakt námsefni sem hæfa þeim betur en námsefni bekkjar og fá því sína eigin námskrá (að hluta a.m.k.) sem er nefnd einstaklingsnámskrá. Hún er utan þessa plaggis og unnin í hverju tilviki í samráði við aðstandendur viðkomandi nemenda eftir því sem við á.

Lykilhæfni

Lykilþáttur	2. bekkur
TJÁNING OG MIÐLUN	Við lok skólaárs getur nemandi: <ul style="list-style-type: none"> • tjáð hugsanir sínar fyrir framan hóp • hlustað á aðra í hóp og meðtekið upplýsingar • tekið virkan þátt í umræðum þegar við á • komið þekkingu sinni á framfæri eins og við á hverju sinni
SKAPANDI OG GAGNRÝNIN HUGSUN	Við lok skólaárs getur nemandi: <ul style="list-style-type: none"> • unnið eftir einföldum verklýsingum • metið eigin verk og annarra út frá fyrirfram gefnum þáttum, t.d. með aðstoð gátlista • gert sér grein fyrir að oft er til fleiri en ein rétt lausn á verkefni og í lagi að gera mistök • gert sér grein fyrir að munur er á staðreyndum og skoðunum • fundið úrlausn á raunhæfu viðfangsefni með leiðsögn
SJÁLFSTÆÐI OG SAMVINNA	Við lok skólaárs getur nemandi: <ul style="list-style-type: none"> • unnið eftir fyrirmælum og sýnt sjálfstæði í vinnubrögðum • þekkt nokkra styrkleika hjá sjálfum sér • unnið með öðrum í stórum og litlum hópum • borið ábyrgð á ákveðnu hlutverki með leiðsögn kennara • nýtt sér leiðsögn
NÝTING MIÐLA OG UPPLÝSINGA	Við lok skólaárs getur nemandi: <ul style="list-style-type: none"> • leitað sér upplýsinga úr einföldum rituðum heimildum • nýtt upplýsingar og heimildir með stuðningi • þekkt grunnreglur um netnotkun
ÁBYRGÐ OG MAT Á EIGIN NÁMI	Við lok skólaárs getur nemandi: <ul style="list-style-type: none"> • metið jákvæða þætti í eigin frammistöðu í námi • skilið hvenær námsmarkmiðum er náð • tekið þátt í að skipuleggja eigið nám með leiðsögn

Matsviðmið lykilhæfni

Lykilþáttur	A	B	C	D
TJÁNING OG MIÐLUN	Tjáð hugsanir sínar af öryggi og hlustað á aðra. Komið skoðunum sínum og þekkingu mjög vel á framfæri fyrir framan hóp.	Tjáð vel hugsanir sínar af og hlustað á aðra. Komið skoðunum sínum og þekkingu á framfæri fyrir framan hóp.	Tjáð hugsanir sínar að einhverju marki og hlustað á aðra. Komið skoðunum sínum og þekkingu að vissu marki á framfæri fyrir framan hóp.	
SKAPANDI OG GAGNRÝNIN HUGSUN	Unnið mjög vel eftir einföldum fyrirmælum og metið eigin verk. Gert sér mjög vel grein fyrir því að það eru fleiri en ein rétt lausn á verkefnum og að það er munur á staðreyndum og skoðunum. Oftast fundin úrlausn á raunhæfum viðfangsefni.	Unnið vel eftir einföldum fyrirmælum og metið eigin verk. Gerir sér vel grein fyrir því að það eru fleiri en ein rétt lausn á verkefnum og að það er munur á staðreyndum og skoðunum. Oft fundin úrlausn á raunhæfum viðfangsefni.	Unnið nokkuð vel eftir einföldum fyrirmælum og metið eigin verk að einhverju leyti . Stundum gert sér grein fyrir því að það eru fleiri en ein rétt lausn á verkefnum og áttað sig að vissu marki á mun á staðreyndum og skoðunum. Stundum fundin úrlausn á raunhæfum viðfangsefnum.	
SJÁLFSTÆÐI OG SAMVINNA	Unnið mjög vel eftir fyrirmælum, sýnt sjálfstæði í vinnubrögðum og þekkt eigin styrkleika. Unnið mjög vel með öðrum, borið ábyrgð og nýtt sér leiðsögn.	Unnið vel eftir fyrirmælum, oft sýnt sjálfstæði í vinnubrögðum og þekkt nokkra styrkleika hjá sjálfum sér. Unnið vel með öðrum, borið ábyrgð og nýtt sér leiðsögn.	Unnið nokkuð vel eftir fyrirmælum, stundum sýnt sjálfstæði í vinnubrögðum og þekkt nokkuð vel styrkleika hjá sjálfum sér. Unnið nokkuð vel með öðrum, borið ábyrgð og nýtt sér nokkuð vel leiðsögn.	
NÝTING MIÐLA OG UPPLÝSINGA	Af öryggi leitað sér upplýsinga úr rituðum heimildum og nýtt þær og þekkt vel grunnreglur um netnotkun	Leitað sér upplýsinga úr rituðum heimildum og nýtt þær með stuðningi og þekkt grunnreglur um netnotkun.	Að einhverju marki leitað sér upplýsinga úr rituðum heimildum og stundum nýtt þær og þekkt nokkuð vel grunnreglur um netnotkun.	
ÁBYRGÐ OG MAT Á EIGIN NÁMI	Metið vel jákvæða þætti í eigin frammistöðu og skilið hvenær námsmarkmiðum er náð. Tekið virkan þátt í að skipuleggja eigið nám.	Metið jákvæða þætti í eigin frammistöðu og skilið hvenær námsmarkmiðum er náð. Tekið þátt í að skipuleggja eigið nám með leiðsögn.	Að vissu marki metið jákvæða þætti í eigin frammistöðu og skilið hvenær námsmarkmiðum er náð. Tekið þátt í að skipuleggja eigið nám með leiðsögn að nokkru leyti .	

I. Íslenska, íslenska sem annað mál og íslenskt táknmál

I. Íslenska

Námshæfni – viðmið og mat

Mat á námshæfni felur í sér að meta árangur nemenda í íslensku í lok námstíma.

a. Viðmið um námshæfni í íslensku

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnispættir:	Viðmið um námshæfni í íslensku
<p><i>Markviss málörvun:</i></p>	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • beitt skýrum framburði • tjáð sig í töluðu máli • staðið rétt í púlti, horft fram og staldrað við í upphafi og endi • hlustað af athygli á aðra • sýnt kurteisi og tekið tillit til annarra
<p><i>Lestur og bókmenntir:</i></p>	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • lesið bæði upphátt og í hljóði • unnið með fjölbreyttan orðaforða • tengt lesefni við eigin reynslu • lesið ævintýri, sögur og ljóð • þekkt hugtakið sögupersóna • þekkt hugtakið söguþráður • þekkt mismunandi ljóðform og hugtök í bragfræði, svo sem rím, • aflað sér upplýsinga á mismunandi hátt • náð lágmarks viðmiðum árgangs um lestrarhraða • túlkað lesið efni, dregið saman meginatriði texta og spáð fyrir um framhaldið
<p><i>Ritun:</i></p>	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • dregið rétt til stafs • tjáð sig með ritun • þekkt hugtökin upphaf, meginmál og endi • útbúið einfalt hugtakakort um ákveðið efni • skrifað stuttar setningar frá eigin brjósti, t.d. við mynd
<p><i>Málfræði:</i></p>	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • þekkt mun á orði og málsgrein • skrifað stóran staf í upphafi málsgreina • notað punkt í lok málsgreina • raðað saman orðum í málsgrein

- þekkt samheiti
- þekkt andheiti
- unnið með samsett orð
- unnið með stafrófið
- þekkt nafnorð og skipt þeim í sérnöfn og samnöfn
- gert sér grein fyrir að nafnorð hafa kyn og tölu
- stafsett algeng orð
- leikið sér með orð og merkingu, svo sem með því að ríma

I. I. Talað mál, hlustun og áhorf

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Tímafjöldi: I kennslustund að jafnaði yfir skólaárið.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- Þjálfast í að tjá sig og flytja texta fyrir framan hóp.
- Þjálfast í að hlusta á flutning annarra.
- Taka þátt í umræðum um námsefnið í tengslum við byrjendalæsi og bekkjarfundi.
- Þjálfast í að vera áhorfandi.
- Þjálfast í að hlusta á fyrirmæli og framfylgja þeim.
- Samverur á sal.

ii. Námsgögn og kennsluefni

- Ritun og textar – ýmist eigin eða annarra.
- Efni af vef, ýmis leikrit/brandarar/gátur og dans.
- SMT reglur.
- Ræðupúlt.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

- Upplestur og frásagnir úr ræðupúlti og úr sæti.
- Samlestur og þaralestur.
- Hlustun. Nemendur æfa sig í að hlusta á flutning annarra.
- Æfa reglur um framkomu í ræðupúlti – kennari notar sýnikennslu til að leggja inn reglurnar.
- Æfa leikræna tjáningu og flutning á eigin verkum og annarra.
- Nemendur æfa og taka þátt í samverum og taka þátt í samsöng.

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Nemendur fá mis mikinn tíma til að ná tókum á námsefninu.
- Nemendur fá verkefni sem hæfir getu þeirra.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Leiðsagnarmat.

Lokamat í markvissri málörvun að vori.

Kennari fylgist með virkni og frammistöðu nemenda.

I.2. Lestur og bókmenntir

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum. Tímafjöldi: 3 kennslustundir að jafnaði yfir skólaárið

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- Öðlast aukinn málskilning og orðaforða.
- Ná góðri lestrarfærni, auki leshraða sinn og lesskilning.
- Þjálfast í upplestri og fá tækifæri til að gera grein fyrir því efni sem þeir lesa.
- Læra að túlka lesið efni.
- Kynnast mismunandi tegundum texta.
- Geta lesið eftir greinarmerkjum.
- Geta valið sér lestrarefni við hæfi.
- Kynnast verkum valinna rithöfunda.
- Gera sér grein fyrir þekktum hugtökum s.s. söguþráður, aðalpersónur, boðskapur, sögulok og fleira.
- Læra þekktar vísur og ljóð.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Ýmsar lestrarbækur og gæðabókmenntir.
- Ljóðabækur.
- Orðaspil, kubbar, krossgátur, verkefni úr byrjendalæsi.
- Ýmsir textar s.s. fræðitextar.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Nemendur velja sér bækur við hæfi á skólasafni sem þeir nota í frjálsum lestri.
- Nemendur lesa upphátt úr lestrar- og sögubókum.
- Nemendur lesa upphátt fyrir kennara eða skólaliða nokkrum sinnum í viku.
- Paralestur og einstaklingslestur.
- Lestur fyrirmæla sem tengjast öðrum námsgreinum.
- Heimalestur að lágmarki 5 sinnum í viku, 15 mínútur í senn. Kvittað er fyrir lestur af foreldrum og kennurum.
- Í nestistíma les kennari valdar bækur fyrir nemendur.

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Verkefni við hæfi hvers og eins.
- Stigskiptur stuðningur - kennari sýnir/gerir – kennari aðstoðar – nemandi sýnir – nemandi gerir sjálfur.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Lestrarkannanir eru lagðar fyrir þrisvar sinnum yfir veturinn með viðeigandi úrræðum fyrir hvern og einn.

Farið er yfir heimalestur vikulega.
Nemendur fá einkunn í lestri í september, janúar og maí.

I.3. Ritun

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.
Tímafjöldi: 1 kennslustund að jafnaði yfir skólaárið

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- Að halda rétt á skriffæri.
- Draga rétt til stafs og vanda allan frágang.
- Að geta tjáð sig skriflega.
- Að geta útbúið einfalt hugtakakort.
- Þjálfun í að stafsetja rétt með margvíslegum verkefnum.
- Þjálfun í sögu- og ljóðagerð.
- Að nemendur geri sér grein fyrir að saga hefur upphaf, meginmál og endi.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst er stuðst við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Ritrún.
- Skrift og skriftarverkefni.
- Verkefni úr byrjendalæsi.
- Verkefnavinna í vinnubækur.
- Orðaskrift.
- Ýmis ljóða – og ritunarverkefni.
- Tölvuforrit.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan fram í skóla og heima á eftirfarandi hátt:

- Ýmis ritunarverkefni tengd byrjendalæsi.
- Eigin ritun og eftir fyrirmælum kennara.
- Að nemandi þekki og geti nýtt sér hugtökin upphaf, meginmál og endi í ritun.
- Að útbúa hjálpartæki við ritun s.s. einfalt hugtakakort, orðalista og ritunarramma.
- Ritun fer fram í skóla og heima.

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Tekið er tillit til hæfni og getu hvers og eins.
- Verkefni við hæfi.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

- Leiðsagnarmat – frágangur og vinnubrögð – lokamat.

I.4. Málfræði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 1 kennslustund að jafnaði yfir skólaárið.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- geti þekkt og fundið helstu einingar málsins, svo sem bókstafi, hljóð, orð og málsgrein.
- geri sér grein fyrir að setning hefst á stórum staf og endar á punkti.
- geri sér grein fyrir að orð geta verið samsett úr fleiri orðum.
- þekki stafrófið.
- þekki nafnorð og geti skipt þeim í sérnöfn og samnöfn.
- geri sér grein fyrir að nafnorð hafa kyn og tölu.
- geti leikið sér með orð og merkingu, svo sem með því að ríma og fara í orðaleiki.
- þekki andheiti og samheiti.
- þekki eintölu og fleirtölu.
- þekki mun á sérhljóða og samhljóða.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Ritrún og aðrar vinnubækur.
- Lestrarbækur.
- Textavinna í tengslum við byrjendalæsi.
- Ýmis kennsluforrit sem þjálfa notkun móðurmálsins.
- Málfræðiverkefni af vef og frá kennara.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Nemendur vinna verkefni þar sem málfræðihugtök eru þjálfuð.
- Nemendur vinna fjölbreytt verkefni út frá byrjendalæsi.
- Námsþættirnir eru einnig þjálfaðir í ýmsum ritunarverkefnum og einstaklingsvinnu í vinnubókum.

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Komið er til móts við getu hvers og eins og að þeir fái verkefni við hæfi.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

- Leiðsagnarmat.
- Frágangur og vinnubrögð metin.
- Lokamat.

3. List- og verkgreinar

a. Viðmið um námshæfni í list- og verkgreinum

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnispættir:	Viðmið um námshæfni í list- og verkgreinum
<p><i>Menningarlæsi:</i> (sameiginleg hæfniviðmið fyrir verk- og listgreinar)</p>	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • unnið eftir einföldu ferli frá hugmynd til afurðar, • geti nýtt sér kunnáttu sem hann hefur öðlast í einföldum verkefnum, • unnið einföld verkefni í hópi, • útskýrt á einfaldan hátt áhrif vinnu sinnar á umhverfið, • gert grein fyrir hugtakinu tækni og hvernig það tengist vinnu hans, • fjallað á einfaldan hátt um þætti sem snerta menningu í tengslum við verkefni sín, • tjáð sig á einfaldan hátt um viðfangsefni sitt, • gengið frá eftir vinnu sína, • lagt mat á eigin verk.
<p><i>Dans:</i></p>	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • dansað cha-cha á staðnum, • tengt saman hreyfingu og tónlist í dansi, • tjáð sig í hreyfingu við tónlist, • lært hopp spor, • þekkt hægri og vinstri, • virt samskiptareglur og farið eftir fyrirmælum, • dansað léttá tísku- og línudansa, • boðið upp í dans og dansað í danshaldi, • dansað samba 1/1 og wisk 1/1, • dansað chasse í dansstöðu.
<p><i>Leiklist:</i></p>	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • tekið þátt í verkefnum og sýnt samnemendum tillitsemi. • sett saman einfalda leikþætti með söguþræði. • notast við leikmuni. • lært stuttan texta og flutt hann. • sýnt tillitsemi sem áhorfandi.
<p><i>Myndmennt:</i></p>	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • ráðið við litablöndun grunnlita og blöndun með hvítu og svörtu. • þekkt grunnformin og þekkt þau í umhverfinu. • unnið þrívíð verk. • klippt út einföld form og eftir línu. • farið vel með áhöld og verkfæri og gengið frá þeim. • unnið vel með öðrum. • unnið myndverk með margvíslegum miðlum. • tjáð hugmyndir, skoðanir og tilfinningar myndrænt.
<p><i>Tónmennt:</i></p>	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • notað söngróddina - sungið lög og þulur, • leikið á skólahljóðfæri í takt og spilað einfalda laglínur, • þekkt nöfn skólahljóðfæranna,

- haldið takti í hópi,
- þekkt mun á veiku og sterku, hratt/hægt,
- lesið og klappað einföld hryndæmi,
- hlustað á tónlist og sýnt viðbrögð með hreyfingu/teikningu/tali,
- kynnt sig í hljóðnema og spurt aðra spurninga,
- spunnið á hljóðfærin,
- slakað á og andað rólega á dýnu á meðan hlustað er á tónlist, látið ekkert annað trufla sig.

Heimilisfræði: *Við lok árgangs geti nemandi:*

- lært um gagnsemi gersveppa við brauðgerð,
- áttað sig á hvaðan matvælin koma sem notuð eru,
- gert sér grein fyrir mikilvægi hreinlætis í umgengni við mat,
- lært hvers vegna fæðutegundum er raðað í fæðuhring,
- nefnt helstu næringarefni úr hverjum flokki fæðuhings,
- gert samanburð á hollum og óhollum fæðutegundum fyrir tennurnar,
- mælt í heilu og hálfu með desilítramáli og mæliskeiðum,
- tekið þátt í verklegri vinnu í samvinnu við aðra,
- kunnað öll heiti áhalda í eldhúsi,
- þekki hugtakið umhverfisvernd/endurvinnsla.

Textilmennt: *Við lok árgangs geti nemandi:*

- klippt út einföld form eftir sniði,
- saumað saman tvö stykki með þræðispori og aftursting,
- saumað einföld útsaumsspor,
- gengið frá enda í útsaumi,
- snúið saman band í snúru,
- saumað tölu eða annað skraut á efni til skreytingar,
- sagt frá íslensku hráefni og unnið úr því á einfaldan hátt,
- puttaprjónað,
- saumað krosssaum og önnur einföld spor í grófan java.

A. Listgreinar:

3.1. Sviðslistir – dans og leiklist

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 40 mín. kennlustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- *Cha cha cha á staðnum.*
- *Klappenade m/chasse.*
- *Chasse.*
- *Partý þolki m/chasse.*
- *Samba III + wisk III.*
- *Jóladans.*
- *Ýmsir leiktjáningardansar, tísku- og línudansar í vali hvers kennara.*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Tónlist, veraldarvefurinn og ýmsar bækur tengdar danslistinni.*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan fram í skóla á eftirfarandi hátt:

- *Í kennlustofu án húsgagna þar sem einungis eru hljómflytningstæki, borð, tölva, myndvarpi og tafla.*
- *Sýnikennsla.*
- *Sköpun.*
- *Paravinna.*
- *Einstaklingsvinna.*
- *Hópavinna.*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Allir nemendur sem hafa getu til að stunda námið.*
- *Í einstaka tilfellum eru nemendur með stuðning hafðir sér.*
- *Önnur námsúrræði eru fyrir þá sem t.d. þola illa hávaða og eiga að einhverjum öðrum orsökum erfitt með að stunda námið.*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

Námshæfni.

- *Leiðsagnarmat / lokamat.*
- *Metin er virkni, leikni, samvinna, kurteisi og framkoma.*

3.2. Sjónlistir - myndmennt

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi : 4 kennslustundir á viku í u.þ.b. 7 vikur.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- Kynnast hugtökum s.s. grunnform, frumlitir.
- Kynning á listamanni / listakonu og umræður um myndlist og listaverk.
- Litafræði, blöndun frumlita.
- Grunnformin í nærumhverfinu.
- Tjáning eigin tilfinninga, skoðana og hugmyndaheims í gegnum margvíslega miðla.
- Teikna, mála, lita, klippa, líma, þrykkja.
- Þrívíð verk.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Myndmennt I.
- Markviss myndörvun fyrir börn.
- Listavefur Námsgagnastofnunar.
- Ýmsar erlendar og íslenskar bækur um myndlist.
- Ýmsar erlendar og íslenskar heimasíður um myndlist.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögu

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Innlögn verkefnisins er í byrjun tímans.
- Nemendur velta fyrir sér ýmsum möguleikum á útfærslu verkefnisins.
- Stundum unnið í hópum, en oftast eru unnin einstaklingsverkefni.
- Sýnikennsla þegar það á við.

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Allir nemendur fá sama verkefnið.
- Nemendur leysa verkefnið eftir sinni getu og hæfni.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

- Leiðsagnarmat.
- Lokamat.

3.3. Tónmennt

Tímafjöldi : 1 kennslustund á viku allt skólaárið.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- Þekking hljóðfæri.
- Taktæfingar, sönglög. Ýmsir tjáningarleikir, hlustun – mismunandi tónlistarstílar.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Trommur, hristur, silafónar.
- Söngtextar og sérvalið efni valið af kennara.
- Hlustunarverkefni unnin af kennara, litir og blýantar.
- Kennslubók: Tónlist og líkaminn.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Nemendur taka þátt í kennslustund.
- Sýnikennsla, spila með kennara og spila sjálfir með undirleik kennara.

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Allir sem geta eru með, komið er til móts við hvern og einn. Þeir sem ekki þola hávaða fá heyrnatól.
- Allir fá hlutverk við hæfi þegar verið er að spila saman.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

b. Námsþæfni:

- Leiðsagnarmat.
- Lokamat.

B. Verkgreinar:

3.4. Heimilisfræði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi : 4 kennlustundir á viku í u.þ.b. 7 vikur.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- Meðhöndlun grænmetis og ávaxta.
- Bakstur með lyftiefnum.
- Notkun potta, helstu slyshættur.
- Góðir borðsiðir og tillitsemi.
- Umræður og bókleg verkefni unnin í vinnubók, þar sem farið er í mikilvægi góðra lífsvenja.
- Þekki hugtakið umhverfisvernd/endurvinnsla.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Fæðuhringurinn, veggspjald.
- Vinnubók: Heimilisfræði 2.
- Grænmeti, ávextir, kornvörur, bakstursvörur, egg, mjólk, efni í pitsugerð.
- Mælitæki, dl. mál, mæliskeiðar, vogir, pönnur, form og hnifar. Borðbúnaður.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Útskýringar á uppskriftum sem notaðar eru.
- Geti lesið uppskriftir og skilji þær.
- Sýnikennsla í meðferð hráefna.
- Helstu slyshættur í eldhúsi. Hvað ber að varast.
- Nemendur vinna ýmis verkefni.

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Stefnt að því að nemendur vinni sömu verkefni og þar er samvinna og tillitsemi stór þáttur.
- Nemendur fá útskýringar, sýnikennslu og leiðsögn frá kennara í byrjun verks og meðan á verkinu stendur.
- Nemendur fá leiðbeiningar sem henta, þannig að þeir geti unnið út frá hæfni og getu.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi:

- Leiðsagnarmat.
- Lokamat
- Gefin er einkunn fyrir: Vinnubrögð.

3.5. Leiklist

Tímafjöldi: 40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- *Viðfangsefni I (taka mið af áherslum einstakra námssviða og ekki er hægt að tilgreina hér).*
- *Leikir og æfingar sem þjálfa einbeitingu.*
- *Látbragðsleikir, þarvinna, einstaklinsvinna.*
- *Nemendur þurfa að setja sig í spor annarra. Túlkun á ýmsum atriðum.*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Ýmis gögn frá kennara.*
- *Leiklistarefni*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla fram á eftirfarandi hátt:

- *Samvinnunám, nemendur vinna saman*
- *Kennari gefur út leiðbeiningar með ákveðin verkefni í huga.*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Allir nemendur vinna sömu verkefni og stefni að einhverju ákveðnu*
- *Reynt að auka á frumkvæðni og frumleika nemendanna.*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

Námshæfni:

- *Leiðsagnarmat*

3.6. Textílmenn

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi : 2 kennslustundir á viku í u.þ.b. 7 vikur.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- *Puttaprjón – ýmis verkefni gerð úr afrakstrinum.*
- *Útsaumsverkefni – bókamerki – krosssaumur og 2-3 önnur útsaumsspör.*
- *Þæfa furðufígúru.*
- *Ýmis önnur aukaverkefni.*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Sýnishorn frá kennara.*
- *Útsaumsgarn, javi, þrjónagarn, skæri, karton, javanálar.*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Sýnikennsla og útskýringar.*
- *Sýnishorn og myndir eru nýtt til að nemendur geri sér betur grein fyrir lokaafurð.*
- *Nemendur vinna verkefni sín undir leiðsögn kennara og fá aðstoð eftir þörfum.*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Stefnt er að því að allir nemendur geri sömu verkefni en útfærsla getur verið mismunandi þannig að hver og einn geti unnið út frá eigin hæfni og getu.*
- *Nemendur fá handstýringu til að byrja með ef þess þarf.*
- *Stundum vinna nemendur sem eru á sama stað í verkefni saman í minni hópum. Þeir fá þá sameiginlega útskýringar og styðja síðan hver annan.*
- *Nemendur sem gengur vel með ákveðin verkefni aðstoða stundum samnemendur sína.*
- *Aukaverkefni eru til taks ef með þarf.*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

Námshæfni:

- *Leiðsagnarmat / lokamat.*

4. Náttúrugreinar

a. Viðmið um námshæfni í náttúrugreinum

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnispættir:	Viðmið um námshæfni í náttúrugreinum
<i>Geta til aðgerða:</i>	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sýnt virkni og látið sig varða nánasta umhverfi, • útskýrt hvernig tækni hefur áhrif á lífsgæði íbúa.
<i>Gildi og hlutverk vísinda og tækni:</i>	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • útskýrt hvernig tækni nýtist, • gert sér grein fyrir hvernig maðurinn er hluti af náttúrunni,
<i>Vinnubrögð og færni:</i>	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aflað sér upplýsinga er varða náttúruna, • þekkt helstu tegundir skordýra á Íslandi, • greint á milli ólíkra tegunda skordýra, • þekkt algengar tegundir fugla, • kunnað að nota einfaldan greiningarlykil.
<i>Ábyrgð á umhverfinu:</i>	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tekið eftir og rætt atriði í umhverfinu sínu, sýnt félögum og náttúru alúð, • skoðað og skráð dæmi um áhrif af gjörðum mannsins á náttúru og manngert umhverfi í heimabyggð, • nýtt reynslu og hæfni í námi og daglegu lífi, einn og með öðrum. • gert sér grein fyrir mikilvægi þess að flokka rusl. Tína rusl í nánasta umhverfi „plokka“.
<i>Að búa á jörðinni:</i>	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tekið þátt í og sagt frá einföldum athugunum, • lýst sólkerfinu á einfaldan hátt, • lýst veðurfari og árstíðum.
<i>Lífsskilyrði manna:</i>	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • útskýrt á einfaldan hátt byggingu mannlíkamans.
<i>Heilbrigði umhverfis:</i>	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • flokkað úrgang.

4.0. Náttúrufræði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 3 kennslustundir að jafnaði yfir skólaárið.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnið í námsgreininni eru:

- Helstu tegundir skordýra í umhverfinu.
- Einfaldur greiningarlykill um dýr á landi.
- Að gera greinarmun á skýringarmynd og frjálstri teikningu.
- Að skrá einfalda lýsingu á lífveru.
- Að fá tækifæri til að skoða mismunandi skordýr í víðsjá.
- Að þekkja árstíðirnar og átta sig á hvernig og hvers vegna árstíðaskiptin verða.
- Að skilja tímahugtök tengd árstíðum og gangi himintungla, svo sem sólarhring, skammdegi o.fl.
- Að fræðast um ýmis fyrirbæri náttúrunnar s.s eldgos og jarðskjálfta.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Litla lírfan ljóta; bók og teiknimynd.
- Ýmsar fræðibækur um skordýr.
- Bækur: kóngulær, ánamaðkar.
- Efni af vef og frá kennara.
- Gæðabækur sem notaðar eru í byrjendalæsi.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Námsefnið er samþætt við íslensku og byrjendalæsi.*
- *Lestur og umræður.*
- *Heimildavinna.*
- *Hópvinna og/eða einstaklingsvinna.*
- *Áhersla á myndræna framsetningu.*
- *Útikennsla.*
- *Skordýr skoðuð í víðsjá.*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Tekið er tillit til þess að nemendur ná tókum á námsefninu á mismunandi hraða.*
- *Komið verður til móts við getu nemanda og þeim gefin verkefni sem hæfir getu.*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

Námshæfni:

- *Leiðsagnarmat.*
- *Lokamat.*
- *Umsögn er gefin út frá vinnubók nemenda og þátttöku í kennslustundum.*

5. Samfélagsgreinar

a. Viðmið um námshæfni í samfélagsgreinum

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnispættir:	Viðmið um námshæfni í samfélagsgreinum
Reynsluheimur:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gert grein fyrir mikilvægi þess að sýna sjálfum sér og öðrum virðingu, • nefnt dæmi um einkenni og stöðu Íslands, • áttað sig á gildi þess að hjálpast að, • gert sér grein fyrir nokkrum einkennum þess að náttúrufar breytist. • þekkt nokkur heiti fjalla á Íslandi, • þekkt sögu Íslands á einfaldan hátt.
Hugarheimur:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gert sér grein fyrir hvar styrkur hans liggur, • áttað sig á og lýst ýmsum tilfinningum, svo sem gleði, sorg og reiði, • gert sér grein fyrir að í umhverfinu eru margvísleg áreiti, jákvæð og neikvæð.
Félagsheimur:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • unnið vel með öðrum, • áttað sig á að fólk býr við ólík fjölskylduform, • hlustað á og greint ólíkar skoðanir, • tjáð þekkingu sína og viðhorf, • sýnt tillitssemi og umhyggju í leik og starfi. • sýnt vinnusemi, • tekið þátt í umræðum.

5.1. Heimspeki, siðfræði og trúarbragðafræði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 1 kennslustund að jafnaði yfir skólaárið.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru að nemendur:

- læri helstu kurteis- og umgengnisreglur.
- fáist við siðræn viðfangsefni sem tengjast vináttu, fyrirgefningu, umburðarlyndi, jafnrétti og nærgætni.
- fái tækifæri til að kynnst kristnum gildum og menningu.
- læri að glíma við siðferðileg vandamál í samskiptum við aðra.
- þekki helstu hátíðir kristninnar og siði og tákni sem tengjast þeim.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Ýmis verkefni frá kennurum.
- Myndbönd sem tengjast námsefninu.
- SMT reglur.
- Olweusar áætlun.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Námsfnið er samþætt við íslensku og byrjendalæsi.
- Lestur og umræður.
- Hópvinna og/eða einstaklingsvinna.
- Áhersla á myndræna framsetningu.

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Tekið er tillit til þess að nemendur ná tökum á námsefninu á mismunandi hraða.
- Komið verður á mótis við getu nemandi og þeim gefin verkefni sem hæfir getu.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

Námshæfni:

- Leiðsagnarmat.
- Lokamat.
- Umsögn er gefin út frá vinnubók nemenda og þátttöku í kennslustundum.

5.2. Jafnrétti og lífsleikni

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 1 kennslustund að jafnaði yfir skólaárið.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- Einkunnarorð skólans: kurteisi – ábyrgð og samvinna.
- Vitund um heilbrigði og hollustu.
- Að efla samkennd og vináttu.
- Að vinna saman og nýta mismunandi hæfileika innan hópsins.
- Að geta tekið þátt í umræðum og hlustað á aðra.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- SMT reglurnar.
- Olweusaráætlun, sem er forvarnar- og vinnuferli gegn einelti.
- Bekkjarfundir.
- Ýmis verkefni tengd byrjendalæsi og öðru sem tengist almennum samskiptum.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima fram á eftirfarandi hátt:

- Með umræðum og bekkjarfundum er reynt að skapa andrúmsloft sem einkennist af alúð og hlýju og skapa þannig góð tengsl innan hópsins auk jákvæðra samskipta.
- Bekkjarreglur samdar.
- SMT reglur sýnilegar.
- Félagsfærnisögur.

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Tekið er tillit til þess að nemendur ná tökum á námsefninu á mismunandi hraða.
- Komið verður á mótis við getu nemanda og þeim gefin verkefni sem hæfir getu.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

Námshæfni:

- Leiðsagnarmat / Lokamat.

5.3. Landfræði, saga og sam-/þjóðfélagsfræði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum. Tímafjöldi: 2 kennslustundir að jafnaði yfir skólaárið.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- Ísland í víðu samhengi og tengsl okkar við önnur lönd og þjóðir.
- Íslenski fáninn og hvað litir hans tákna.
- Skjaldarmerki Íslands og sagan af landvættunum.
- Þjóðhátíðardagurinn, ævi og störf Jóns Sigurðssonar, Þingvellir, Alþingi og Stjórnarráð Íslands.
- Íslenski þjóðbúningurinn.
- Fjölmening og mismunandi tungumál.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Komdu og skoðaðu land og þjóð.
- Ýmis verkefni af vef og frá kennara.
- Könnun kortin I
- Fræðibækur og bækur um Ísland.
- Ýmsir námsvefir.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Námsefnið er samþætt við íslensku og byrjendalæsi.
- Lestur og umræður.
- Heimildavinna.
- Hópvinna og/eða einstaklingsvinna.
- Áhersla á myndræna framsetningu.

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Tekið er tillit til þess að nemendur ná tókum á námsefninu á mismunandi hraða.
- Verkefni við hæfi og getu nemenda.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

Námshæfni:

- Leiðsagnarmat.
- Lokamat.
- Umsögn er gefin út frá vinnubók nemenda og þátttöku í kennslustundum.
- Vinnubók er metin út frá því hversu vel verkefni eru unnin.

6. Skólaípróttir

Námshæfni – viðmið og mat

Mat á námshæfni felur í sér að meta árangur nemenda í skólaípróttum í lok námstíma. Þau byggjast á (a) viðmiðum og (b) umsögnum til að meta viðmiðin sem liggja til grundvallar námsmati í lok annar.

a. Viðmið um námshæfni í skólaípróttum

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnispáttur	Hæfnipættir	Viðmið um námshæfni í skólaípróttum fyrir 2. bekk Við lok árgangs geti nemandi:
Heilsa og velferð		<ul style="list-style-type: none"> • fylgt reglum í búningsklefa • tekið þátt í leikjum og leikrænum æfingum sem efla líkamsþol, styrk, hraða og viðbragð • notað hugtök sem tengjast sunði og ípróttum • aukið vald sitt á fín- og grófhreyfingum • haft vald á helstu grunnhreyfingum s.s. að hlaupa, skriða, hoppa og klifra

Efnispáttur	Hæfnipættir	Viðmið um námshæfni í skólaípróttum fyrir 2. bekk Við lok árgangs geti nemandi:
Hreyfing og afkastageta		<ul style="list-style-type: none"> • sýnt jákvætt viðhorf og virkni í sundtímum • sýnt jákvætt viðhorf og virkni í ípróttatímum • haft skilning á grunnreglum leikja og hinna ýmsu ípróttagreina • þekkt hinar ýmsu sundaðferðir og sundleiki • gert æfingar sem reyna á loftháð þol • gert samsettar æfingar sem reyna á lipurð og samhæfingu • synt 12 m bringusund viðstöðulaust • synt 12 m skriðsund • synt 6 m baksund fótatök • marglyttuflot á bringu • marglyttuflot á baki • synt 5-6 m kafsund • hoppað af bakka í laug

Efnispáttur	Hæfnipættir	Viðmið um námshæfni í skólaípróttum fyrir 2. bekk Við lok árgangs geti nemandi:
Félagslegir þættir og samvinna		<ul style="list-style-type: none"> • sýnt samnemendum virðingu • sýnt kennara/starfsfólki virðingu • farið eftir leikreglum

Efnispáttur	Hæfnipættir	Viðmið um námshæfni í skólaípróttum fyrir 2. bekk Við lok árgangs geti nemandi:
Öryggi og skipulag		<ul style="list-style-type: none"> • farið eftir fyrirmælum og reglum

	<ul style="list-style-type: none"> • farið eftir reglum sem snúa að umgengni í íþróttamannvirkjum, íþróttahúsum og sundstöðum • umgengist áhöld og tæki á öruggan hátt • mætt með íþróttaföt • mætt með sundföt
--	---

c. Grunnþættir menntunar í skólaíþróttum

Eftirfarandi áherslur eru skilgreindar fyrir grunnþætti menntunar í skólaíþróttum:

Grunnþáttur	Áhersluþættir grunnþátta menntunar Að nemandi:
HEILBRIGÐI OG VELFERÐ:	<ul style="list-style-type: none"> • taki þátt í leikjum og/eða stundi íþróttir með ánægju og félagsleg samskipti að leiðarljósi, ásamt því að efla almennt líkamshreysti, • þjálfist í æfingum og leikjum sem efla liðleika, líkamsreisn og líkamsstöðu,
JAFNRÉTTI:	<ul style="list-style-type: none"> • hafi rétt til þátttöku í íþróttum til jafns við aðra,
LÝÐRÆÐI OG MANNRÉTTINDI:	<ul style="list-style-type: none"> • hafi fengið tækifæri til að kjósa með lýðræðislegri kosningu um val á hreyfingu/leik í skólaíþróttum/sundi, þar sem hann fær tækifæri til að hafa áhrif á skipulagið,
LÆSI:	<ul style="list-style-type: none"> • fái tækifæri til að ræða um mikilvægi hreyfingar fyrir líkamlega og andlega heilsu og vellíðan, • þekki heiti helstu líkamshluta, • tileinki sér réttar reglur í leikjum og geti skorið úr ágreiningi ef upp kemur, • læri og tileinki sér skipulagsform eins og röð, lína, hringur og hópur, • tileinki sér almennar reglur íþróttamannvirkja,
SJÁLFBÆRNI:	<ul style="list-style-type: none"> • fái tækifæri til að velja leik eða hreyfingu sem honum finnst áhugaverð og skemmtileg, • þjálfist í því að fara rólega af stað í upphafi reglubundinnar hreyfingar og einnig í lok æfingar og skilji hvers vegna,
SKÖPUN:	<ul style="list-style-type: none"> • tileinki sér helstu samskiptareglur og færni eins og að hlusta, hlýða, tjá skoðun, bíða og bregðast við.

6.1. Íþróttir

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: Tvær 40 mín. kennslustundir á viku að jafnaði yfir skólaárið.

Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- Viðfangsefni 1; **Grunnþættir líkams- og hreyfiproska**
 - Líkamsstaða og líkamsbeiting, samhæfing, styrkur, þol, hraði, jafnvægi, liðleiki.
- Viðfangsefni 2; **Rytmískar leikfimiæfingar**
 - Með bolta, hringi, sippubönd, bönd, keilur.
 - Án smááhalda.
- Viðfangsefni 3; **Áhaldafimleikar**
 - Gólfæfingar, stökk, sveiflur, klifur, róla sér, svífa um gangandi.
- Viðfangsefni 4; **Leikir**
 - Boltaleikir, hlaupa- og viðbragðsleikir, kraftleikir, leiknileikir, samvinnuleikir, hugmyndaleikir, ratleikir.
- Viðfangsefni 5; **Frjálsíþróttir**
 - Hlaup, hindranahlaup, stökk, köst.
- Viðfangsefni 6; **Sértækir námsþættir**
 - Skólamót í leikjum, íþróttagreinum, frjálsíþróttum eða sundi, ratleikjamót, skólaþrekmót, gönguferðir, skíðaferðir.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst er stuðst við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Námsgagn 1 : **Áhöld í íþróttasal**
 - **Minni áhöld:** Boltar, gjarðir, sippubönd, snú-snú bönd, teygjur, léttar dýnur, liðabönd, vesti, mjúkir boltar, badminton flugur og spaðar, bandý boltar og kylfur, combi sett, keilur, skeiðklukkur, málband, spilastokkur, mottur.
 - **Stærri áhöld:** Kistur, kubbar, hestar, kaðlar, slár, badminton uppistöður, blak uppistöður, mörk, körfur, bekkir, stærri dýnur, stökkbretti, boltagrindur, boltanet.
- Námsgagn 2 : **Áhöld í skóla og á skólalóð**
 - **Minni áhöld:** Boltar, sippubönd, snú-snú bönd, teygjur, mjúkir boltar, liðabönd, vesti, bandý kylfur.
 - **Stærri áhöld:** Klifurbrautir, rólur, mörk, gervigrasvöllur, körfuspjöld, yfir veggur.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Leið 1: **Kennsla í íþróttahúsi**
 - **Íþróttasalur.**
- Leið 2: **Kennsla utanhúss**
 - **Ásvellir.**

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- **Aðferð 1: Kennsluaðferðir**
 - *Sýnikennsla, vettvangsferðir, endurtekningaráfingar, námsleikir, verkstæðiskennsla (stöðvaþjálfun), áfangaðþjálfun, stöðugt þjálfunarálag, spurnaraðferðir, þrautalausnir og þrautabrautir, hlutverkaleikir, hermíleikir, leitaraðferðir, kannanir, hópinnubrögð, frásögn og sagnalist, sjónsköpun, hugarflug, leikræn tjáning, sviðsetning, söguaðferð.*
- **Aðferð 2: Kennsluaðferðir og leiðir**
 - *IPad og tengd tækni.*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

a. Lykilhæfni:

- **Leið 1: Heilsa og velferð;**
 - Námsmat.
 - Framfarir.
- **Leið 2: Hreyfing og afkastageta;**
 - Námsmat
 - Færni- og afkastagetupróf.
 - Sipp.
 - Froskahopp.
 - Spretthlaup 60 m.
- **Leið 3: Félagslegir þættir og samvinna;**
 - Námsmat.
 - Virkni í kennslustundum.
- **Leið 4: Öryggi og skipulag;**
 - Námsmat.
 - Leiðsagnarmat / lokamat.
 - Að fara eftir reglum, m.a. öryggisreglum í íþróttahúsi.
 - Að fylgja fyrirmælum kennara og starfsmanna.

6.2. Sund

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum. Tímafjöldi: Ein 40 mínútna kennslustund að jafnaði á viku yfir skólaárið.

Áhersla er lögð á að nemandi þjálfist og öðlist aukna færni í mismunandi sundaðferðum.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í sundi eru:

- Viðfangsefni 1: **Grunnþættir líkams- og hreyfiþroska**
 - Að nemandi þjálfist í æskilegri líkamsstöðu í vatni og líkamsbeitingu, samhæfingu, þoli, krafti og hraða auk almennrar vatnsaðlögunar.
- Viðfangsefni 2: **Bringusund**
 - Að nemandi geti synt viðstöðulaust 12 metra bringusund.
- Viðfangsefni 3: **Baksund**
 - Að nemandi geti synt 6 metra baksundsfótatök.
- Viðfangsefni 4: **Marglyttuflot**
 - Að nemandi geti gert marglyttuflot á bringu og á baki með því að rétta úr sér.
- Viðfangsefni 5: **Skriðsund**
 - Að nemandi geti synt 12 metra skriðsund.
- Viðfangsefni 6: **Kafsund**
 - Að nemandi geti synt 5–6m kafsund.
- Viðfangsefni 7: **Hopp**
 - Að nemandi geti hoppað af bakka ofan í sundlaug.
- Viðfangsefni 8: **Leikir**
 - Að nemandi nái geti tekið þátt í ýmsum leikjum til að öðlast færni í samvinnu, aukið þol, kraft, hraða og viðbragð.
 - Að nemandi læri að bera virðingu fyrir þörfum og getu samnemenda.
 - Að nemandi fái tækifæri til að bæta félagsþroska sinn og samskipti.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Námsgagn 1; **Áhöld í sundlaug**
 - Kútar, stór bretti, lítil bretti, sundfit, flotholt af ýmsum gerðum, kafhringir, kafhlið, gjarðir, dýnur, boltar.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Leið 1: **Kennsla fer fram í**
 - Ásvallalaug.
 - Suðurbæjarlaug.
 - Unnið er með sundkennsluleiðbeiningar í ákveðinn tíma til að styðja við nemendur svo þau læri út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:
 - Við upphaf kennsluárs.
 - Um mitt kennsluár.
 - Við lok kennsluárs.

- **Leið 2: Heimanám (foreldrar)**
 - Nemendur eru hvattir til að stunda sund utan skólatíma og mæta þannig kröfum námsins.

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- **Aðferð 1: Kennsluaðferðir**
 - Sýnikennsla, endurtekning, leikir, þolþjálfun, þrautabrautir, hópvinna, samvinna, sköpun.
- **Aðferð 2: Kennsluaðferðir og leiðir**
 - IPad og tengd tækni.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

- Leiðsagnarmat / lokamat.

a. Lykilhæfni:

- **Leið 1: Heilsa og velferð**
 - Námsmat.
- **Leið 2: Hreyfing og afkastageta;**
 - Námsmat.
 - 2. sundstig.
- **Leið 3: Félagslegir þættir og samvinna;**
 - Námsmat.
 - Virkni í kennslustundum.
 - Viðhorf og áhugi.
- **Leið 4: Öryggi og skipulag;**
 - Námsmat.
 - Að fara eftir reglum.

b. Námsþæfni:

- **Leið 1: Útfærsla.**

Stærðfræði

Námshæfni – viðmið og mat

Mat á námshæfni felur í sér að meta árangur nemenda í stærðfræði í lok námstíma.

a. Viðmið um námshæfni í stærðfræði

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnisþættir:	Viðmið um námshæfni í stærðfræði
Að geta spurt og svarað með stærðfræði:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tekið þátt í samræðum um spurningar og fundið lausnir, • unnið með stærðfræðileg hugtök sem koma fyrir, • leyst verkefni úr daglegu umhverfi sínu og beiti mismunandi aðferðum, • leyst þrautir þar sem beita þarf útreikningum,
Að kunna að fara með tungumál og verkfæri stærðfræðinnar:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nýtt sér einföld hjálpargögn, • túlkað og notað einföld stærðfræðitákni, • tekist á við stærðfræði í leik
Vinnubrögð og beiting stærðfræðinnar:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • unnið í samvinnu við aðra að lausnum stærðfræðiverkefna, • notað fjölbreyttar leiðir við lausn verkefna, • unnið með verðgildi peninga, • þekkt heilan og hálfan tíma á klukku
Tölur og reikningur:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • notað náttúrlegar tölur, raðað þeim og borið saman, • þekkt sléttar tölur og oddatölur, • beitt hugtökunum jafnt og, stærra en og minna en, • beitt hugtökunum samlagning og frádráttur, • unnið með tölur upp í 100 munnlega og skriflega, • flokkað tölur í einingar og tugi • notað hugarreikning • lagt saman tölur upp í 100 • dregið frá tölur upp í 100 • reiknað á hlutbundin og óhlutbundin hátt
Algebra:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • unnið með talnarunur og rúmfræðimynstur, • unnið með mynstur og spáð fyrir um framhald
Rúmfræði og mælingar:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • þekkt algengustu form í rúmfræði • notað mismunandi gögn til mælinga og borið saman • unnið með samhverfar myndir • talið út flatarmál • speglað og hliðrað flatarmyndum
Tölfræði og líkindi:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gert einfaldar kannanir og tilraunir • safnað upplýsingum og gögnum og flokkað í hentuga flokka

- sýnt niðurstöður gagna í súluritum og lesið úr töflum og einföldum súluritum

7.0. Stærðfræði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 6 kennslustundir að jafnaði yfir skólaárið.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Sproti 2a og 2b; nemendabækur og æfingahefti.*
- *Sentikubbar og einingakubbar.*
- *Málbönd.*
- *Vasareiknar.*
- *Reglustika.*
- *Teningar.*
- *Speglar.*
- *Könnum kortin.*
- *Tölvur.*
- *Ýmis verkefni af vef og frá kennara.*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima fram á eftirfarandi hátt:

- *Nemendur vinna í verkefnabókum.*
- *Innlögn.*
- *Stigskiptur stuðningur – kennari sýnir/gerir – kennari aðstoðar – nemandi sýnir - nemandi gerir sjálfur.*
- *Nemendur vinna sjálfstætt og saman.*
- *Margs konar stærðfræðiverkefni unnin heima.*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Komið er til móts við getu hvers og eins og þess gætt að þeir fái verkefni við hæfi.*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

- *Leiðsagnarmat*
- *Lokamat.*
- *Kennari fylgist með framförum – námsgetu nemenda.*
- *Komið er til móts við getu hvers og eins og þess gætt að þeir fái verkefni við hæfi.*

7.1. Tjáning, tungumál, verkfæri, vinnubrögð og beiting stærðfræði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- vinna með stærðfræðileg hugtök sem koma fyrir í námsefninu og þekkja notkun þeirra og tilgang.
- taka þátt í umræðum og finna lausnir við margvíslegum viðfangsefnum stærðfræðinnar.
- leysa þrautir þar sem beita þarf útreikningum og finna lausnir.
- leysa verkefni úr daglegu umhverfi og beita mismunandi aðferðum við lausnaleit.
- vinna í samvinnu við aðra eða sjálfstætt við að leysa stærðfræðiverkefni.
- vinna með tölur, rúmfræði, rökhugsun og hugkvæmni í gegnum leiki og spil.
- takast á við verkefni úr daglegu lífi, þar sem þarf að afla upplýsinga, meta þær og finna lausnir t.a.m. í búðarleikjum þar sem unnið er með kennslupeninga.
- setja fram einfaldar upplýsingar með töflu og/eða einföldu súluriti.
- skilja almenn hugtök svo sem samlagningu og frádrátt.
- lesa og ræða um einfaldar upplýsingar þar sem stærðfræðihugtök eru notuð.
- kynna eigin niðurstöður fyrir öðrum.
- tengja stærðfræði við daglegt líf.
- vinna með verðgildi peninga t.d. í gegnum búðarleik eða spil.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Sproti 2a og 2b; nemendabækur og æfingahefti.*
- *Ýmis stærðfræðiverkefni af vef og frá kennara.*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima fram á eftirfarandi hátt:

- *Nemendur vinna í verkefnabókum.*
- *Innlögn.*
- *Stigskiptur stuðningur – kennari sýnir/gerir – kennari aðstoðar – nemandi sýnir- nemandi gerir sjálfur.*
- *Nemendur vinna sjálfstætt og saman.*
- *Margs konar stærðfræðiverkefni unnin heima.*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Komið er til móts við getu hvers og eins og þess gætt að þeir fái verkefni við hæfi.*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

- *Leiðsagnarmat*
- *Lokamat.*
- *Kennari fylgist með framförum – námsgetu nemenda.*
- *Komið er til móts við getu hvers og eins og þess gætt að þeir fái verkefni við hæfi.*

7.2. Tölur, reikningur og algebra

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- vinna með stærðfræðileg hugtök sem fyrir koma í námsefninu.
- vinna með tölurnar 1-100.
- geta beitt hugtökunum samlagning, frádráttur, jafnt og, stærra en og minna en, sléttar tölur og oddatölur.
- vinna með talnalínu til að fá tilfinningu fyrir uppbyggingu tugakerfisins.
- þjálfast í að ræða um hvernig nemandi leysir mismunandi stærðfræðiverkefni.
- Lengdarmælingar.
- Flatarmál.
- Samhverfur og speglun.
- leysa þrautir þar sem beita þarf útreikningum til að leysa vandamál.
- vinna með tölvuforrit þar sem leysa þarf þrautir.
- fara í leiki og spil sem reyna m.a. á talnavinnu, rúmfræði, rökhugsun og hugkvæmni.
- geta lagt saman og dregið frá einingar og tug.
- vinna með kennslupeninga.
- ræða hugtök tengd hitamælingum, s.s. heitur, kaldur.
- fylgjast með veðrinu og geta lesið hitastig af hitamæli.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Sproti 2a og 2b; nemendabækur og æfingahefti.*
- *Ýmis stærðfræðiverkefni af vef og frá kennara.*
- *Könnun kortin.*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Nemendur vinna í verkefnabókum.*
- *Innlögn.*
- *Stigskiptur stuðningur – kennari sýnir/gerir – kennari aðstoðar – nemandi sýnir- nemandi gerir sjálfur.*
- *Nemendur vinna sjálfstætt og saman.*
- *Margs konar stærðfræðiverkefni unnin heima.*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Komið er til móts við getu hvers og eins og þess gætt að þeir fái verkefni við hæfi.*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi:

- *Leiðsagnarmat.*
- *Lokamat.*
- *Kennari fylgist með framförum – námsgetu nemenda.*

7.3. Rúmfræði, mælingar, tölfræði og líkindi

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- vinna með stærðfræðileg hugtök sem fyrir koma í námsefninu.
- vinna með tölurnar 1-100.
- geta beitt hugtökunum samlagning, frádráttur, jafnt og, stærra en og minna en, sléttar tölur og oddatölur.
- þjálfast í að ræða um hvernig þeir leysa mismunandi stærðfræðiverkefni.
- Lengdarmælingar.
- Flatarmál.
- Samhverfur og speglun.
- Rúmfræði – marghyrningar og hringir.
- leysa þrautir þar sem beita þarf útreikningum til að leysa vandamál.
- vinna með tölvuforrit þar sem leysa þarf þrautir.
- fara í leiki og spil, sem reyna m.a. á talnavinnu, rúmfræði, rökhugsun og hugkvæmni.
- ræða hugtök tengd hitamælingum, s.s. heitur, kaldur.
- fylgjast með veðrinu og geta lesið hitastig af hitamæli.
- ræða um tímatal, m.a. um vikur, mánuði og ár.
- vinna með klukku, bæði talna- og skífuklukku.
- leysa verkefni úr daglegu umhverfi sínu og geta beitt mismunandi aðferðum til að finna lausn.
- gera töflur og einföld súlurit um áhugamál sín eða annað sem tengist daglegu lífi.
- þekkja tvívíð og þrívíð form.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Sproti 2a og 2b; nemendabækur og æfingahefti.*
- *Ýmis stærðfræðiverkefni af vef og frá kennara.*
- *Málbönd, speglar.*
- *Kubbar og talnagrindur.*
- *Klukka.*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima fram á eftirfarandi hátt:

- *Nemendur vinna í verkefnabókum.*
- *Innlögn.*
- *Stigskiptur stuðningur – kennari sýnir/gerir – kennari aðstoðar – nemandi sýnir- nemandi gerir sjálfur.*
- *Nemendur vinna sjálfstætt og saman.*
- *Margs konar stærðfræðiverkefni unnin í heimavinnu.*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Komið er til móts við getu hvers og eins og þess gætt að þeir fái verkefni við hæfi.*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi:

- *Leiðsagnarmat.*
- *Lokamat.*
- *Kennari fylgist með framförum – námsgetu nemenda.*

8. Upplýsinga- og tæknimennt

a. Viðmið um námshæfni

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnispættir:	Viðmið um námshæfni í upplýsinga- og tæknimennt
Vinnulag og vinnubrögð:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> nýtt upplýsingaver sér til gagns og ánægju, farið eftir umgengnisreglum um tölvur og snjalltæki, setið rétt við tölvu.
Upplýsingaöflun og úrvinnsla:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> nýtt sér rafrænt námsefni á einföldu formi.
Tækni og búnaður:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> skráð sig inn í tölvukerfi skólans með eigin notendanafni og lykilorði, opnað og lokað forritum, þekkt helstu hnappa á lyklaborði tölvu, notað skiptihnappinn til að búa til stóra stafi.
Siðferði og öryggismál:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> farið eftir reglum um ábyrga netnotkun og á einfaldan hátt verið meðvitaður um siðferðileg gildi og geri sér grein fyrir því að hann beri ábyrgð á eigin samskiptum.

8.1. Miðlamennt og skólasafnsfræði

Tímafjöldi; 1 kennslustund að jafnaði yfir skólaárið.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- Kynna bókmenntir og rithöfunda.
- Tvinnuð við byrjendalæsið.
- Þemadagar og vikur í t.d.:
 - Sjóræningjavika, norræna bókasafnsvikan, bókasafnsdagurinn, páskar, myndasögumaí, ljóðapríl, dinovember, bangsadagurinn, hrekkjavaka o.s.frv.

Stutt við lestur, m.a. með kynningu á lestrarátökum og lestrarbingói.

Einföld en áhugaverð verkefni tengd bókum, t.d. um ógnarlangan krókódíl E. Dahl.

Bækur og kvikmyndir bornar saman, bækur og myndir, líkt/ólíkt.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

Bækur, jafnt skáldsögur sem fræðibækur.

- Skjávarþinn.
- Tússtafla.
- Vefsíður, t.d. [pinterest.com](https://www.pinterest.com), [kennarinn.is](https://www.kennarinn.is).

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Byrjað í krók þar sem ýmist er:
 - lesið (hlustun og athygli æfð) eða næstu skref útskýrð, lagt inn verkefni. Komið er til móts við þá nemendur sem þurfa aukna aðstoð, þannig að allir njóti tímans á bókasafninu.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

Námshæfni:

- Leið 1.
- Leið 2 o.s.frv.

8.2. Tölvunotkun og upplýsinga- og samskiptatækni

Tímafjöldi: 1 kennslustund að jafnaði yfir skólaárið.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- læra helstu umgengnisreglur um tölvur og snjalltæki.
- skrá sig inn og út úr tækjum.
- nota einföld námsforrit sem tengjast lestri, stærðfræði og samfélagsgreinum.
- leita upplýsinga á vef.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Ýmis námsforrit s.s. upplýsingatækni fyrir yngsta stig, nams.is, krakkasiður, stærðfræði og íslenska.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Nemendur vinna ákveðin verkefni undir leiðsögn kennara, vinna með ýmis námsforrit, leita upplýsinga á einfaldan hátt og læra að skrá sig inn og út úr tölvunni.

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Nemendur fá mislangan þjálfunartíma eftir þörfum og einstaklingslega aðstoð kennara þegar þess er þörf.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

Frammiðaða nemenda er metin til skriflegrar umsagnar. Metið er eftir virkni, sjálfstæði og umgengni um tölvuna.

VIÐAUKI

Kynning skólanámskrár og viðmið fyrir grunnskóla Hafnarfjarðar

Hlutverk þessa viðauka er að kynna og útskýra hlutverk skólanámskrár fyrir skólasamfélaginu í Hafnarfirði. Sömuleiðis er honum ætlað að kynna viðmið bæjarins um það hvernig einstaka námssvið og námsgreinar eru kynnt í skólanámskrá til að þau uppfylli gæði.

Viðaukinn skiptist í sjö hluta:

- A. Skólanámskrá og viðmið
- B. Viðmiðunarstundaskrá og viðmið
- C. Menntastefna skóla og viðmið
- D. Grunnþættir menntunar og viðmið
- E. Námssvið, námsgreinar og viðmið
- F. Hæfni (námsþæfni og lykilþæfni) og viðmið
- G. Námsmat, matskvarðar og viðmið

Viðauki A: Skólanámskrá og viðmið

Grunnskólastarf er unnið á grundvelli laga og reglugerða með viðeigandi viðmiðum sem þar birtast og fær sýnileika í námskrá einstakra skóla, nefnd skólanámskrá. Um skólanámskrá er sérstaklega kveðið í [aðalnámskrá grunnskóla](#) (2011, bls. 63-64):

12.1 Skólanámskrá

Sérhver skóli semur skólanámskrá. Í skólanámskrá gerir skóli grein fyrir því hvernig hann nýtir það svigrúm til ákvarðana og athafna sem lög, reglugerðir, aðalnámskrá og skólastefna viðkomandi sveitarfélaga veita. Skólar sem eru einkareknir og tilheyra ekki tilteknu sveitarfélagi þurfa ekki að lúta ákvæðum skólastefnu sveitarfélaga.

Skólanámskrá er nánari útfærsla á ákvæðum aðalnámskrár og í henni gefst kostur á að laga opinber fyrirmæli að sérstöðu hvers skóla og staðbundnum aðstæðum og gera grein fyrir hvernig þær aðstæður eru nýttar til að efla nám og kennslu.

Í skólanámskrá er gerð grein fyrir þeim gildum sem starf skólans byggist á. Þar eru útfærð þau almennu viðmið sem sett eru í aðalnámskrá.

Skólanámskrá er unnin í samhengi við starfsáætlun skóla og þarf að lesa þær saman til að fá fullt samhengi um skólastarfið.

Hugtakið námskrá er hægt að skilgreina mismunandi eftir tegundum hennar í skólastarfinu:

NÁMSKRÁ = Námskrá er skráð (rituð) áætlun um inntak og gæði á námi sem stefnt er að fram fari hjá ákveðnum nemendahópi á gefnum námssviðum innan afmarkaðs tíma sem framfylgt er með virku kennsluskipulagi með framkvæmd kennara undir stjórn skólastjóra viðkomandi skóla. Framkvæmd á námsskipulagi við að koma námskrá í virka framkvæmd er háð faglegri ábyrgð kennara (saman) í þeim tilgangi að ná sem mestum árangri í kennslustarfsemi út frá þeim viðmiðum sem námskráin stefnir að. Námskrá er fylgt eftir með frekari verkáætlunum eftir atvikum í skólum (t.d. vikuáætlunum, kennsluáætlunum o.fl.) eftir skipulagi í skóla/árgöngum/kennara, til að koma þeim í sem raunhæfasta framkvæmd. Skólar þurfa að viðhafa árleg skil á (skóla)námskrá til fræðslufirvalda (í staðfestingarferli) en ekki á verkáætlunum (kennsluáætlunum) sem eiga að koma námskrá í framkvæmd (hluti innra og ytra mats).

Ræða má um fjórar tegundir námskráa í grunnskólum:

Skólanámskrá = Námskrá eins skóla með almennri stefnu um gæði skólastarfs og námsáherslur sem innifelur allar bekkjarnámskrár skóla og mynda saman eina heildarnámskrá fyrir einn skóla. Skólanámskrá lýtur sameiginlegri uppbyggingu í Hafnarfirði (sjá síðar).

Bekkjarnámskrá = Námskrá sem gildir fyrir einn bekk/árgang nemenda, t.d. nemendur í 1. bekk, 2. bekk o.s.frv., alls 10 námskrár í heildstæðum grunnskóla. Bekkjarnámskrá er dreift til foreldra nemenda í viðkomandi árgangi á hverju hausti á stafrænu formi og birt á vef skóla sem hluti skólanámskrár skóla. Bekkjarnámskrá er með sameiginlega uppbyggingu í Hafnarfirði óháð aldri nemenda eða bekk.

Sviðsnámskrá = Námskrá eins námssviðs (alls átta í grunnskólum auk vals), t.d. stærðfræði, íslenska o.s.frv., fyrir einn grunnskóla í gegnum alla bekki skólans. Sviðsnámskrá birtist í skólanámskrá skóla og dreifist um allar bekkjarnámskrár hennar. Mikilvægt er að sviðsnámskrá myndi eina heild í skólastarfi milli bekkja skólans. Einstök námssvið eru skilgreind á grunni viðmiða um námshæfni (þekking, leikni og viðhorf) auk útlistunar á fyrirkomulagi einstakra námsgreina námssviðsins með viðeigandi lýsingu (viðfangsefni í nám, náms- og kennslugögn, námsfyrirkomulag og námsaðlögun og námsmat) á áætluðu námsferli innan námsgreinarinnar á viðkomandi aldri.

Einstaklingsnámskrá = Námskrá sem útbúin er fyrir ákveðinn nemanda út frá sérþörfum hans þar sem námskrá bekkjar (bekkjarnámskrá) sem nemandi tilheyrir þarfnast aðlögunar að námsgetu nemanda. Einstaklingsnámskrá birtist EKKI í skólanámskrá skóla heldur aðeins aðstandendum nemanda sem námskrá tilheyrir og honum sjálfum (eftir atvikum). Einstaklingsnámskrá er gerð árlega (a.m.k.) fyrir þá nemendur sem þess eru taldir þurfa. Grunnviðmið gilda um einstaklingsnámskrár í Hafnarfirði en hver skóli skal útfæra þær frekar út frá eigin sérstöðu.

Viðmið um skólanámskrá (bekkjarnámskránnar tíu) í grunnskólum Hafnarfjarðar eru:

1. **Viðmið aðalnámskrár grunnskóla:** Skólanámskrá hvers skóla skal taka mið af aðalnámskrá grunnskóla, almennum hluta (2011) og námsgreinahluta (2013) (námssviðin átta), en þar sem hún veitir ekki leiðbeiningar taka við viðmið sveitarfélagsins við sem koma hér áfram.
2. **Skólastefna Hafnarfjarðar og áherslur sveitarfélags:** Skólastefna Hafnarfjarðar markar stefnu sveitarfélagsins í málefnum grunnskóla. Viðmiðin hér birta frekari sjónarmið og áherslur sveitarfélags um framkvæmd skólastarfs á grunni aðalnámskrár.
3. **Skólastarf í Hafnarfirði og skólanámskrá:** Meginsjónarmið í skólanámskrárgerð í grunnskólum Hafnarfjarðar er að allir grunnskólar fylgi áherslum aðalnámskrár á hverjum tíma. Skólanámskráin er gæðahandbók hvers grunnskóla og er yfirlýsing hans um það að hverju nám nemenda og kennsla skólans stefnir að hverju sinni.
4. **Samhæfni skólanámskrár í Hafnarfirði:** Skólaskrifstofa Hafnarfjarðar fram leiðbeiningar og stuðning við skólanámskrárgerð einstakra skóla. Það gerist með viðmiðum sem styðja við stjórnsýslulega ferla, námskeiðahaldi og öðrum gögnum. Markmið þess er að styrkja skólana í skólanámskrárgerð til að hjálpa þeim að sýna fram á gæðin sem felast í skólastarfinu.
5. **Samstarf og samráð um viðmið fyrir skólanámskrárgerð:** Í meginatriðum er skólanámskrárgerð einstakra grunnskóla á ábyrgð stjórnenda þeirra í samræmi við lög og reglugerðir um skólastarf. Samstarf og samráð er lykilatriði við gerð skólanámskrár einstakra skóla, í samvinnu alls fagfólks í skólunum.
 - I. hluti kynnir menntastefnu skólans.
 - II. hluti kynnir þætti sem eru sameiginlegir fyrir allan árganginn óháð námssviðum.
 - III. hluti kynnir nám á einstökum námssviðum og námsgreinum innan þeirra.
 Viðauki er með upplýsingum sem eru sameiginlegar fyrir grunnskóla bæjarins.
7. **Sameiginlegt form/snið skólanámskrár:** Til viðbótar ofangreindri uppbyggingu á skólanámskrá noti skólar sérstakt form sem Skólaskrifstofan leggur til. Tilgangur þess er að hjálpa skólum að starfa í samræmi við nýja aðalnámskrá, skilgreina vel eigin sérstöðu og sýna fram á gæði skólastarfsins. Sameiginlegt form skólanámskrár fyrir Hafnarfjörð heftir ekki möguleika hans til að þróa skólastarfið á skapandi og fjölbreyttan hátt innan ramma aðalnámskrár.
8. **Sérstaða skóla og skólanámskrá:** Í skólanámskrá skal hver skóli kynna sérstöðu sína og gildi sem móta kennslufræðilega og uppeldislega sýn skólastarfsins. Sérstaða skóla komi þá fram í skólanámskrá er varðar kennslufræðilegar áherslur hjá starfsfólki hans innan ramma aðalnámskrár, nýtingu valstunda innan viðmiðunarstundaskrár, samsetningu og inntaki námsgreina innan námssviða í hverjum árgangi og kennslufræðilegum áherslum í daglegri starfsemi skóla.
9. **Kynning og staðfesting skólanámskrár:** Skólanámskrá næsta skólaárs skal lögð fram til kynningar í skólaráði hvers skóla í júní og skal staðfest í skólanefnd (fræðsluráði Hafnarfjarðar) í ágúst ár hvert. Skólanámskráin skal kynnt foreldrum í hverjum árgangi í upphafi hvers skólaárs, birt á vef skóla og dreift til foreldra á rafrænu formi.
10. **Skjalavarðveisla:** Skólaskrifstofa Hafnarfjarðar annast varðveislu á skólanámskrám grunnskólanna í Hafnarfirði í skjalakerfi bæjarins í samræmi við opinbera skjalavörslu og reglur bæjarins.

Viðauki B: Viðmiðunarstundaskrá og viðmið

Viðmiðunarstundaskrá aðalnámskrár grunnskóla (2011, bls. 50-51) er grundvöllur kennslutímafjölda í skólastarfi grunnskóla. Viðmiðunarstundaskrá segir til um hvernig tími nemenda í skóla skiptist eftir námssviðum (þ.m.t. námsgreinar) og aldri nemenda:

Námsgreinar – Námssvið	1.-4. bekkur	5. – 7. bekkur	8. – 10. bekkur	Vikulegur kennslutími	Vikulegur kennslutími
	Heildartími í 1. - 4. bekk. Minútur á viku	Heildartími í 5. - 7. bekk. Minútur á viku	Heildartími í 8. - 10. bekk. Minútur á viku	Heildartími í 1. - 10. bekk. Minútur á viku	Hlutfall
Íslenska, Íslenska sem annað tungumál og Íslenskt táknumál	1.120	680	630	2.430	18,08%
Erlend tungumál; enska, danska eða önnur Norðurlandamál	80	460	840	1.380	10,27%
List- og verkgreinar	900	840	340	2.080	15,48%
Náttúrugreinar	420	340	360	1.120	8,33%
Skólaíþróttir	480	360	360	1.200	8,93%
Samfélagsgreinar; trúarbragðafræði, lífsleikni, jafnréttismál, siðfræði	580	600	360	1.540	11,46%
Stærðfræði	800	600	600	2.000	14,88%
Upplýsinga- og tæknimennt	120	160	80	360	2,68%
Til ráðstöfunar /val	300	160	870	1.330	9,90%
Alls	4.800	4.200	4.440	13.440	100%

„**Erlend tungumál.** Undir þau heyrja enska og danska þar sem gert er ráð fyrir að enska sé fyrsta erlenda tungumálið og danska, norska eða sænska annað erlenda tungumálið.

List- og verkgreinar. Undir listgreinar heyrja tónmennt, sjónlistir og sviðslistir. Undir verkgreinar heyrja hönnun og smíði, textílmennnt og heimilisfræði. Þessi tvö svið skulu hafa jafnt vægi innan heildartímans.

Náttúrugreinar. Undir þetta svið heyrja m.a. náttúrufræði, eðlisvísindi, efnafræði, jarðvísindi, lífvísindi og umhverfismennnt.

Skólaíþróttir. Undir þetta svið heyrja m.a. íþróttir og sund.

Samfélagsgreinar. Undir þær heyrja m.a. samfélagsfræði, saga, landafræði og þjóðfélagsfræði, trúarbragðafræði, lífsleikni, jafnréttismál og siðfræði ásamt heimspeki.

Upplýsinga- og tæknimennt. Undir þetta heyrir m.a. miðlamennnt, skólasafnsfræði, tölvunotkun og upplýsinga- og samskiptatækni.

Til ráðstöfunar/val. Undir þetta heyrja ráðstöfunarstundir skóla, einkum í 1.–7. bekk og val nemenda í 8.–10. bekk.

Út frá áherslupáttum námskrár í lögum skal hafa jafnvægi milli bóklegs náms og verklegs og þess gætt að ekki halli á verklegt nám þegar skólastarf er skipulagt. Það á einnig við um skipulag valnámskeiða. Því er gert ráð fyrir að allt að helmingur valstunda sé bundinn list- og verk tengdu námi. Hafa ber grunnþætti menntunar, áherslupætti í aðalnámskrá og lykilhæfni til viðmiðunar við útfærslu allra námssviða og námsgreina. Auk þeirra námgreina og námssviða, sem tilgreind hafa verið í viðmiðunarstundaskrá, er gert ráð fyrir nokkrum þverfaglegum þáttum, s.s. nýsköpun, frumkvöðlamennnt og nýmiðlun.“

Viðmiðunarstundaskrá fyrir grunnskóla Hafnarfjarðar er gefin upp sem sýnishorn og dæmi fyrir mögulega útfærslu á aðalnámskrá grunnskóla (2011). Hún tekur mið af því að eftir er að útfæra námsgreinar innan námssviða sem eru þá útfærsla einstakra skóla (sjá skýringar hér aftar) og skipting valstunda hefur ekki verið útfærð. Hún er aðallega sett fram í þeim tilgangi að sýna skólum fram á mögulega útfærslu sem gengur upp (heildartímafjöldi í hverjum árgangi á móti tímafjölda sem er ætlaður í hvert námssvið á tíu ára grunnskólagöngu) og til að kynna öllum lágmarkstímafjölda í námssviðum sem nú eru í gildi samkvæmt aðalnámskrá. Það er ekkert sem útilokar aðrar útgáfur viðmiðunarstundaskrár hjá einstaka skólum nái forsendur aðalnámskrár að ganga upp, þ.e. lágmarkstímafjöldi námssviða á tíu ára tímabili á móti heildartímafjölda í hverjum bekk/árgangi (30/35/37). Framsetningin hér er almenn útfærsla á mínútum úr aðalnámskrá grunnskóla í kennslustundir sem hver er 40 mínútur en skólum er að sjálfsögðu heimilt að hafa eigin útfærslu á tímalengd kennslustunda í daglegri stundatöflu:

Tafla 1: Lágmarkstímafjöldi í námssviðum í gegnum grunnskólann í jafndreifingu.

	1. bk.	2. bk.	3. bk.	4. bk.	5. bk.	6. bk.	7. bk.	8. bk.	9. bk.	10. bk.	Alls
Íslenska	7	7	7	7	6	6	5	5	5	5,75	60,75
Er. tung.	0	0	0	2	3	3	5,5	7	7	7	34,5
List./verk.	6	6	5	5,5	7	8	6	3	3	2,5	52
Nátt.gr.	3	2,5	3	2	3	3	2,5	3	3	3	28
Samf.gr.	4	3,5	4	3	5	5	5	3	3	3	38,5
Skólaíþr.	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30
Stærðfr.	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	50
UST	0	1	1	1	1	1	2	1	1	0	9
Val	2	2	2	1,5	2	1	1	7	7	7,75	33,25
Samt.	30	30	30	30	35	35	35	37	37	37	326

Viðmið um nám og kennslu í grunnskólum Hafnarfjarðar:

- Viðmiðunarstundaskrá:** Stundaskrár grunnskólanna í Hafnarfirði skulu taka mið af viðmiðunarstundaskrá aðalnámskrár sem lágmarksstundaskrá um heildartímafjölda í einstaka árgöngum og á einstaka námssviðum (sbr. töflu hér ofar).
- Viðmið um tímafjölda í kennslugreinum:** Skólastarf hvers skóla skal taka mið af aðalnámskrá grunnskóla, almennum hluta (2011) og námsgreinahluta (2013), sem lágmark en þar sem hún veitir ekki leiðbeiningar eða viðmið gilda frekari viðmið sveitarfélagsins sem komu hér neðar.

Tafla 2: Námssvið, námsgreinar og hlutfall þeirra innan námssviðs.

Námssvið	Námsgreinar innan námssviðs	Hlutfall námsgreina innan hvers námssviðs í grunnskóla
1. Íslenska	1.1. Talað mál, hlustun og áhorf 1.2. Lestur og bókmenntir 1.3. Ritun 1.4. Málfræði	Hver námsþáttur skal ekki fá minna en 15% námstímans.
2. Erlend tungumál	2.1. Enska 2.2. Danska	Enska fái ekki minna en 55% og danska ekki minna en 35% námstímans.
3. List- og verkgreinar	A Listgreinar (50%): 3.1. Sviðslistir (dans og leiklist) 3.2. Sjónlistir (myndmennt) 3.3. Tónmennt	Hver námsgrein innan list- og verkgreina fái ekki minna en 10% námstímans.

	<i>B Vergreinar (50%):</i> 3.4. Heimilisfræði 3.5. Hönnun og smíði 3.6. Textílmenn	
4. Náttúrugreinar	4.0. Náttúrufræði (100%) (eða) 4.1. Eðlis- og efnavísindi 4.2. Jarð- og stjörnufræði 4.3. Lífvísindi 4.4. Umhverfismenn	<i>Hvor námsgrein fái ekki minna en 15% námstímans en sé námsgreinin náttúrufræði (yngsta stig) fái hún 100%.</i>
5. Skólaíþróttir	5.1. Íþróttir 5.2. Sund	<i>Íþróttir fái 67% og sund 33% námstímans.</i>
6. Samfélagsgreinar	6.1. Heimspæki, siðfræði og trúarbragðafræði 6.2. Jafnrétti og lífsleikni 6.3. Landfræði, saga og sam-/þjóðfélagsfræði	<i>Hver námsgrein fái ekki minna en 20% námstímans.</i>
7. Stærðfræði	7.0 Stærðfræði (100%) (eða) 7.1. Tjáning, tungumál, verkfæri, vinnubrögð og beiting stærðfræðinnar 7.2. Tölur, reikningur og algebra 7.3. Rúmfræði, mælingar, tölfræði og líkindi	<i>Hver námsgrein fái ekki minna en 20% námstímans.</i>
8. Upplýsinga- og tæknimenn	8.1. Miðlamenn og skólasafnsfræði 8.2. Tölvunotkun og upplýsinga- og samskiptatækni	<i>Hvor námsgrein fái ekki minna en 35% námstímans.</i>
9. Val	9.1. Valgrein 1 9.2. Valgrein 2 o.s.frv.	<i>Skipulag, inntak og fjöldi valgreina er algjörlega í höndum hvers skóla.</i>

- Viðmiðunarstundaskrá skóla, val og námsgreinar:** Einstaka grunnskólar í Hafnarfirði fá úthlutað tímamagn til kennslu á öllum námssviðum á jafnræðisgrundvelli. Hver skóli skal skipuleggja námsgreinar innan hvers námssviðs í samræmi við ofangreinda skiptingu námsgreina innan hvers námssviðs. Hver skóli skal skilgreina eigin grunn að viðmiðunarstundaskrá á hverju skólaári, þ.e. hver skóli getur breytt eigin skólanámskrá árlega, með því að afmarka valtíma í 1.-7. bekk á önnur námssvið (eða jafnvel sem sérstakar námsgreinar) og afmarka tíma í námsgreinar innan námssviða í samræmi við ofangreinda töflu.
- Námsgreinar í skólanámskrá:** Námsgreinar (innan námssviða) skulu kynntar í skólanámskrá í samræmi við töflu hér ofar í hverjum árgangi og alltaf með sama númerakerfi (þ.e. þótt einstakar námsgreinar vanti í einstaka árganga eru númerum þeirra sleppt og þannig hlaupið yfir þau). Öllum námsgreinum sem kenndar eru í hverjum bekk/árgangi skal fylgja viðeigandi námslýsing sem uppfyllir viðmið skólanámskrárforms fyrir grunnskóla Hafnarfjarðar.
- Úthlutun almennra kennslutíma:** Grunnskólar í Hafnarfirði fá úthlutað kennslutímum til almennrar kennslu í samræmi við viðmið aðalnámskrár grunnskóla og sveitarfélags sem miða að jöfnuði meðal grunnskólanemenda. Það er síðan einstakra skóla að skipuleggja kennslu á einstaka námssviðum (námsgreinar meðtaldar) í einstaka árgöngum í samræmi við viðmið aðalnámskrár og bæjarins líkt og þessi viðmið tilgreina. Sér úthlutun er til sérkennslu.

Viðauki C: Menntastefna skóla og viðmið

Skólastarf grunnskóla byggir á lögum og reglugerðum sem miða að því að veita öllum börnum á Íslandi starf í grunnskóla sem færir þeim sem sambærilegust gæði um leið og að mæta ólíkum þörfum þeirra og mismunandi aðstæðum. Í þeim skilningi er skólastarf samfélagslegt verkefni sem nær til allra íbúa landsins. Þess utan er gert ráð fyrir að hver skóli hafi ákveðna ábyrgð í því að skapa sér sérstöðu á grunni aðalnámskrár. Þessi sýnileiki getur verið útfærður margvíslega, hann skal taka mið af aðstæðum einstakra skóla og byggja á grunnstefnu skólans sem nefnd er menntastefna.

Viðmið um stefnu skóla og samfélagslega ábyrgð:

1. **Sérstaða skóla:** Hver grunnskóli í Hafnarfirði skal skilgreina eigin sérstöðu með afmörkun á eigin stefnu í nokkrum þáttum skólastarfsins sem skilgreind séu í skólanámskrá að kröfu aðalnámskrár grunnskóla (2011); nefnd menntastefna skóla.
2. **Menntastefna skóla skilgreind:** Viðmið um stefnu skóla er að þar komi fram áherslur skóla um gildi/leiðarljós og uppeldis- og kennslufræðilega sýn skóla þar sem áherslur grunnþátta menntunar í aðalnámskrá og aðrir þættir sem skóli telur æskilegt að hafa stefnu um og er í samræmi við lög, reglugerðir og opinberar reglur um grunnskólustarf.
3. **Tengsl og samstarf við nærumhverfi:** Hver skóli skal hafa stefnu um tengsl og samskipti við nærumhverfi sitt. Í því felast tengsl við náttúrulegt, félagslegt og menningarlegt umhverfi skóla. Þá skulu skólar sérstaklega skilgreina vel verkefni sín, tengsl og samstarf við leikskóla og framhaldsskóla. Sveitarfélagið getur einnig lagt þar til frekari viðmið um slíkt samstarf og tengsl og þá hvernig það hyggst styðja og efla slíkt samstarf.
4. **Samstarf heimila og skóla:** Mikilvægur þáttur skólustarf er að góð tengsl séu við heimili nemenda um nám og velferð barna. Í þeim tilgangi er mikilvægt að skýr viðmið séu um samstarf við heimili nemenda. Skólar skulu marka sér stefnu um samstarf við heimilin og í bekkjarnámskrám skal kynna þær leiðir og viðfangsefni sem unnið er með í hverjum bekk/árgangi. Hver skóli gefur þá út starfsáætlun og þar skulu vera nánari upplýsingamiðlun til heimila nemenda um verklag, skipulag og vinnubrögð í skólustarfi sem styðja við nám og kennslu allra nemenda.
5. **Forvarnir í grunnskólustarfi:** Forvarnir í skólustarfi grunnskóla miða að almennri velferð fyrir alla nemendur og tryggja þeim sem mest öryggi í skólustarfi. Í þeim tilgangi leggur sérfræðiþjónusta (sveitarfélagsins við) grunnskóla til sérstök viðmið um almennar forvarnir í grunnskólum Hafnarfjarðar um frekari verkferla og aðgerðir sem miða að öryggi í skólustarfi. Almennar forvarnir í skólustarfi skal samþætta og tengja sem mest grunnþáttum menntunar og viðfangsefnum einstakra námssviða eins og kostur er og eðlilegt er á hverjum tíma sem fái birtingu í einstaka námsgreinum.

Viðauki D: Grunnþættir menntunar og viðmið

Eitt meginatriði í menntastefnu nýrra laga um grunnskóla er áherslan á grunnþætti menntunar sem kynntir eru sérstaklega í aðalnámskrá grunnskóla (2011, bls. 14-22):

„Þessir grunnþættir eru:

- læsi,
- sjálfbærni,
- heilbrigði og velferð,
- lýðræði og mannréttindi,
- jafnrétti,
- sköpun.

...

Grunnþættirnir snúast um læsi á samfélag, menningu, umhverfi og náttúru þannig að börn og ungmenni læri að byggja sig upp andlega og líkamlega, að bjarga sér í samfélaginu og vinna með öðrum. Grunnþættirnir snúast einnig um framtíðarsýn og getu og vilja til að hafa áhrif og taka virkan þátt í að viðhalda samfélagi sínu, breyta því og þróa það.

...

Hugmyndirnar að baki grunnþáttunum eiga að endurspeglast í starfsháttum skóla, samskiptum og skólabrag. Þeir skulu vera sýnilegir í skólastarfinu öllu og koma fram í inntaki námsgreina og námssviða, bæði hvað varðar þá þekkingu og leikni sem börn og ungmenni skulu afla sér. Námsgvið geta verið sérhæfing í viðfangsefnum skólastarfs þvert á námsgreinar og skólastig.

...

Grunnþættirnir fléttast inn í aðalnámskrár á öllum skólastigum og fyrirmæli hennar um allt skólastarfið:

- Efnisval og inntak náms, kennslu og leiks skal mótast af grunnþáttunum.
- Starfshættir og aðferðir, sem börn og ungmenni læra, eru undir áhrifum hugmynda sem fram koma í umfjöllun um grunnþættina.
- Vinnubrögð kennara og annarra, sem starfa í skólum, eiga að mótast af grunnþáttunum þannig að stuðlað sé að sjálfstæði, frumkvæði og þróun í skólastarfi.
- Þegar skólastarf er metið þarf að skoða hvort og hvernig grunnþættirnir hafi sett mark sitt á nám, kennslu og leik og skólastarfið í heild.“

Grunnþættir menntunar tengja þannig saman verkefni dagslegs skólastarfs, kennslu einstakra námsgreina og samhengi námssviðanna. Tafla er hér neðar skýrir ýmsa þætti og atriði sem heyra undir hvern grunnþátt fyrir sig og er viðfangsefni sem eiga að birtast í grunnskólastarfinu þvert á námsgreinar. Hún er samantekt úr aðalnámskrá grunnskóla (2011) til að ná utan um margvíslegar áherslur þaðan án þess þó að teljast vera fullkomin samantekt og því sé rými til frekari mótunar eða þróunar viðfangsefna í kennslu. Taflan er til leiðbeiningar skólum til að móta grunnþætti menntunar í skólanámskrá.

Tafla 3: Grunnþættir menntunar og efnisþættir einstakra grunnþátta í skólastarfinu

Grunnþáttur	Efnisþættir grunnþátta menntunar skv. aðalnámskrá grunnskóla
HEILBRIGÐI OG VELFERÐ	Lýðheilsa byggir á andlegri, líkamlegri og félagslegri vellíðan. Það er áhersla á heilbrigða hreyfingu og hollt mataræði, geðvernd, forvarnir gegn vímuefnaneyslu, kynheilbrigði og aðra þætti sem stuðla að heilbrigði og velferð nemenda til jákvæðrar sjálfsvitundar og vinna gegn áhrifum fíknar á einstaklinga í hvaða mynd sem hún kann að birtast. Samstarf við heimilin er ekki síst mikilvægt um þennan þátt og mikilvægt að byggja upp hefðir og vana til jákvæða og heilbrigðra lífsviðhorfa sem stuðla að þroska nemenda í átt til jákvæðrar sjálfmyndar. Þar er skólinn mikilvæg fyrirmynd til heilbrigðis og velferðar með starfsháttum sínum, kennsluháttum og tilboðum til nemenda. Fær nánari útfærslu og framkvæmd í námsgreinum skólans og í samstarfi við stoðþjónustukerfi skólans varðandi einstaka nemendur í gegnum nemendaverndarráð og önnur teymi í skólastarfinu.

Grunnþáttur	Efnisþættir grunnþátta menntunar skv. aðalnámskrá grunnskóla
JAFNRÉTTI	Jafnrétti gegn hvers konar mismunun á grunni fötlunar, aldurs, trúar, kynhneigðar, lífsskoðana, litarhátta, ætternis, búsetu, stöðu, þjóðernis, kynþáttar og kyns. Virðing, umburðarlyndi, víðsýni, friður og að rækta hæfileika sína og gagnrýni á viðhorf í samfélagi og menningu eins og þau snúa að viðfangsefninu jafnrétti. Jafnréttismenntun er með áherslu á kyn og kynhneigð. Fjölmening, tungumál, menning og uppbygging skólasamfélags án aðgreiningar eru sömuleiðis þættir í jafnrétti. Jafnréttismenntun felur þá í sér jafnrétti varðandi námsmöguleika, námsefni, kennsluaðferðir og námsumhverfi auk réttar til náms- og starfsráðgjafar í skólanum. Fær nánari útfærslu og framkvæmd í einstaka námsgreinum skólans.
LÝÐRÆÐI OG MANNRÉTT-INDI	Lýðræðisleg vinnubrögð og þátttaka, uppbygging lýðræðislegs samfélags (siðgæðisvitund, félagsvitund, borgaravitund), samvinna og hjálpsemi, virðing og umburðarlyndi, manngildi og umhyggja og réttindi barna og skyldur eru hluti þess að byggja upp samábyrgt og sjálfbært samfélag. Sömuleiðis rökhugsun og gagnrýnin hugsun á grundvelli siðfræði um siðferðilegt líf og varnir gegn hvers konar ofbeldi í skólastarfinu sem skal endurspeglast í skólabrag skólans og skýrum skólaeðlum sem vernda gegn brotum á sjálfsgöðum réttindum nemenda og starfsfólks. Það er hluti kennslu og náms að tileinka sér lýðræðislega hugsun og vernda mannréttindi sem liður í tileinkun lýðræðislegs gildismats fyrir samfélagsuppbygginguna. Lífsleikni er kennslufræðilegt viðfangsefni í lýðræðislegum skólum. Fær nánari útfærslu og framkvæmd í einstaka námsgreinum.
LÆSI	Læsi snýr að hæfni nemenda í notkun og beitingu íslenskunnar þar sem hægt er að ræða um fluglæsi, treglæsi og ólæsi sem mismikla hæfni og einnig læsilega. Viðfangsefnið læsi í víðum skilningi miðar að hæfni einstaklings að verða læs á umhverfi sitt með því að ráða við margvísleg skilaboð sem mæta honum og bregðast við þeim á jákvæðan hátt. Það snýst á margan hátt um námslega getu til að tileinka sér hæfni sem liggur til grunns í flestum námsgreinum skólans sem nemandi á að geta nýtt sér í daglegu lífi og hæfir aldri hans og þroska, t.d. sögulæsi, kortalæsi, menningarlæsi, fjármálalæsi, miðlalæsi, upplýsingalæsi, tæknilæsi, líkamslæsi og vísindalæsi (skv. aðalnámskrá). Fær nánari útfærslu og framkvæmd í einstaka námsgreinum skólans.
SJÁLFBÆRNI	Sjálfbær þróun, breytingar og framþróun og skynsamleg nýting náttúruauðlinda. Ferlar, lögmál og hringrás náttúrunnar, vistfræði, umhverfisvernd, loftslagsbreytingar og líffræðilegur fjölbreytileiki eru einstök viðfangsefni hér. Áherslur eru á jöfnuð, sameiginleg lífsskilyrði, frið og lífsgæði. Hnatræn áhrif, efnahagsþróun og sameiginlegt vistkerfi jarðar falla einnig hér undir. Fær nánari útfærslu og framkvæmd í einstaka námsgreinum skólans.
SKÖPUN	Forvitni, athafnaþrá, frumkvæði, frumleiki, uppgötva, njóta, áhugi, virkja ímyndunarafli, leika sér, áskorun, spennu og leit, list- og verknám, nýsköpun og frumkvöðlanám er þættir eða viðfangsefni sem heyra til sköpunarþættinum. Sköpunarkraftur, innsæi og hagnýting skapandi hugmynda til mótunar viðhorfa og gildismats skal takast á við samræðu um gagnrýna hugsun í daglegu skólastarfi. Sköpun er mikilvæg sem þáttur leiks í námi sem miðar að velferð nemenda til að þroskast sem heildstæðir einstaklingar í lýðræðislegu samfélagi. Fær nánari útfærslu og framkvæmd í einstaka námsgreinum skólans.

Viðmið um grunnþætti menntunar í grunnskólum Hafnarfjarðar eru:

- Viðmið aðalnámskrár:** Grunnþættir menntunar skulu vera sýnilegir í skólanámskrá hvers skóla og skulu taka mið af aðalnámskrá grunnskóla (2011) en þar sem hún veitir ekki leiðbeiningar eða viðmið gilda frekari viðmið sveitarfélagsins sem koma hér áfram til að skólar geti kynnt skýrt eigin stefnu.
- Grunnþættir menntunar og skólanámskrá:** Hver skóli skal setja sér stefnu um grunnþætti menntunar sem skulu birtast sem hluti af stefnu skóla í skólanámskrá. Sömuleiðis skal skólanámskrá hvers skóla skilgreina áherslur og meginatriði í hverjum grunnþætti menntunar í hverjum bekk/árgangi.
- Grunnþættirnir og forvarnir í grunnskólastarfi:** Grunnþættir menntunar gefa forvörnum í skólastarfi grunnskóla nýtt samhengi í því að samhæfa við nám á einstaka námssviðum. Forvarnir miða að almennri velferð og vellíðan fyrir alla nemendur og að tryggja þeim sem mest öryggi í skólastarfi. Í þeim tilgangi leggur sérfræðipjónusta (sveitarfélagsins við) grunnskóla til sérstök viðmið um almennar forvarnir í grunnskólum Hafnarfjarðar um frekari verkferla og aðgerðir sem miða að velferð nemenda og öryggi í skólastarfi. Hluti forvarna í er að vinna árlega (almenna) forvarnaáætlun fyrir og hver skóli skal hafa skýra stefnu í forvörnum í gegnum grunnþættina. Almennar forvarnir í skólastarfi skal samþætta og tengja sem mest grunnþáttum menntunar með því að samhæfa námi og kennslu allra námssviða í öllum árgöngum. Viðmið um fræðslu um almennar forvarnir í tengslum við grunnþættina er að finna í töflu hér neðar. Töflu 4 er ætlað að hjálpa skólum að skilgreina og útfæra vissar forvarnir í samspili við ákveðna grunnþætti sérstaklega svo forvarnir fái frekari útfærslu í bekkjarnámskrám. Taflan er þó aðeins grunnútfærsla sem hver skóli þarf að skilgreina nánar út frá eigin áherslum og aðalnámskrár með stuðningi viðmiða sveitarfélags.

Tafla 3: Forvarnasvið/-flokkar og tengsl við grunnþætti menntunar

Svið ↓	Forvarna-flokkar ↓	Grunn-þáttur: →	Heilbrigði og velferð	Jafnrétti	Læsi	Lýðræði og mannréttindi	Sjálfbærni	Sköpun
I. Einstaki ingur	1. LÝÐHEILSA		x	x	x	x	x	x
	2. SJÁLFSRÆKT		x	x	x	x	x	x
	3. VÍMUVARNIR		x		x		x	
II. Félagslegt umhverfi	4. OFBELDI	einelti	x	x		x		
		kynferðislegt ofbeldi	x	x		x		
		fordómar og mismunun	x	x		x		
		vanræksla	x	x		x		
III. Nátúrúrulegt umhverfi	5. ÖRYGGISVARNIR		x		x	x		

Viðauki E: Námssvið, námsgreinar og viðmið

Nám í grunnskóla felur í sér að kennsla og starfsemi skóla miði að því að aðstoða nemanda í námi svo hann fái kennslu og námsaðstoð við hæfi þau tíu ár sem hann stundar nám í grunnskóla. Það er sameiginlegt verkefni skóla og heimilis. Við kennslu á námssviðum, og einstökum námsgreinum innan þeirra, skal taka mið af viðmiðunarstundaskrá (sjá viðauka B).

Samkvæmt aðalnámskrá skal kennsla í grunnskólum taka mið af átta námssviðum, og talsvert fleiri námsgreinum innan þeirra, og valgreinum. Fyrir hvert námssvið í bekkjarnámskrá skal skilgreina viðmið fyrir námshæfni utan valgreina.

Það er verkefni hvers skóla að bjóða nemendum upp á nám við hæfi svo kennsla og önnur starfsemi í skóla miði að því að ólíkir nemendur geti tileinkað sér nauðsynlega hæfni á sem fjölbreytilegastan hátt eins og nemendur hafa þörf fyrir og getu til. Í því felst að ábyrgð skóla/kennara er að haga störfum sínum þannig að nemendur eigi sem auðveldast að tileinka sér umrædda hæfni. Þar má ræða um fjölbreytni í kennslu **aðferðum** (sýna, gera sjálfur, rannsaka o.s.frv.), margvíslegt kennslu **efni** (mis þungt, mis ítarlegt, mis langt o.s.frv.), margþætt kennslu **gögn** (bækur, myndefni, hljóðefni, vefefni o.s.frv.) og ólíkar kennslu **aðstæður** (inni, úti, skólastofa, söfn, íþróttasalur o.s.frv.) sem er hluti starfsskyldna hvers kennara að skipuleggja til að námið nýtist sem best miðað við aðstæður nemenda með viðeigandi ábyrgð þeirra á hverjum tíma og eftir viðfangsefnum.

Viðmið um námssvið, námsgreinar og einstaklingsmiðun í námi í grunnskólum Háfnarfjarðar:

- Viðmið aðalnámskrár:** Viðmið aðalnámskrár grunnskóla er að skólastarf grunnskóla skuli stefna að því að hver nemandi fái nám við hæfi á sinni tíu ára grunnskólagöngu þar sem námssvið aðalnámskrár í gegnum námsgreinarinnar leggi til viðfangsefni sem gefi nemendum möguleika til að efla hæfni sína á hverjum tíma.
- Námssviðmið:** Skólastarfið fer fram í gegnum skilgreindan tímafjölda í einstökum námssviðum í samræmi við viðmiðunarstundaskrá aðalnámskrár, almenns hluta (2011). Fyrir hvert námssvið í hverjum bekk/árgangi eru skilgreind námshæfniviðmið og sömuleiðis matsvið fyrir þau sem taka mið af matskvarðanum A-D (sjá hér aftar). Námshæfniviðmiðin í einstaka námssviðum í öllum bekkjarnámskrám taka mið af viðmiðum námssviðanna í 4., 7. og 10. bekk aðalnámskrár, greinahluta (2013). Í hverjum skóla skal útfæra námshæfniviðmið í öllum námssviðunum átta í öllum bekkjarnámskrám í samræmi við áherslur skólans og viðmiðunarstundaskrá hans, þ.e. ef viðkomandi námssvið er ekki kennt í viðkomandi árgangi er ekki nauðsynlegt að skilgreina námshæfniviðmið fyrir það í viðkomandi bekkjarnámskrá. Ekki er lagst gegn því að einstakar námsgreinar skilgreini eigin námshæfniviðmið telji kennarar að það henta betur til viðbótar námshæfniviðmiðum námssviðsins (sbr. list- og verkgreinar í aðalnámskrá grunnskóla, greinahluta 2103). Slíkt er val í hverjum skóla.
- Flokkun námshæfniviðmiða:** Námshæfniviðmið geta verið margvísleg og mismörg eftir námssviðum. Gerð er sú krafa að grunnskólar í Háfnarfirði flokki námshæfniviðmið á grunni faglegra forsenda, þ.e. velji á milli efnisflokunar (mismunandi eftir námssviðum) eða flokkunar á grunni hæfnishugtaksins (þekking, leikni, viðhorf) sjálfs innan hvers námssviðs. Val um flokkun er ákvörðun innan hvers námssviðs innan hvers skóla í samræmi við stefnu skóla.
- Námsgreinar og lýsingar þeirra:** Innan hvers námssviðs skal skilgreina námsgreinar, mismargar eftir atvikum og eðli námssviða. Föst námsgreinaheiti eru í Háfnarfirði sem hafa

samræmda uppbyggingu í skólanámskrám allra skólanna í Háfnarfirði, hvort heldur sem námsgrein er kennd stök út af fyrir sig eða er samþætt öðrum námsgreinum í daglegu skólstarfi. Háfnarfjörður setur lágmarksviðmið um tímafjölda í einstaka námsgreinum í hverju námssviði innan tíu ára grunnskólanáms til að tryggja lágmarksgæði í skólstarfi fyrir alla nemendur í bænum. Hver skóli skal hafa möguleika á að skapa sér eigin sérstöðu í kennslu einstakra námsgreina (m.a. viðfangsefni) innan hvers námssviðs í samræmi við aðalnámskrá grunnskóla, almennan hluta (2011) og greinahluta (2013) og stefnu bæjarins, þ.e. velja í hvaða námssviðum hvar hann fer umfram lágmark aðalnámskrá með notkun kennslustunda til valgreina. Námsgreinalýsingar hafa fasta uppbyggingu sem í öllum tilvikum skal útfæra í öllum námsgreinum í öllum árgöngum (allt að tvær bls. A-4 á námsgrein að öllu jöfnu).

Uppbygging hverrar námsgreinar í bekkjarnámskrá er þessi:

- i. **Viðfangsefni í náminu** – viðfangsefni sem eru til náms og sýna fram á hæfni. Kynntar séu megináherslur í viðfangsefnum og sem mest yfirviðfangsefni án þess að tilgreina smáatriði (dæmi: „Íslandssaga á 20. öld með áherslu á atvinnuhætti, búsetu og stjórnmál“ eða „tóbaksfræðsla og skaðsemi reykinga“). Ekki er þó lagst gegn því að viðfangsefnin breytist á námstíma (sem hluti skólaþróunar) en séu miklar breytingar gerðar þannig hafi foreldrar rétt á frekari upplýsingum um slíkt áður/um leið og slíkt gerist. Í framhaldinu er bekkjarnámskrá breytt fyrir næsta staðfestingarferli.

- ii. **Námsgögn** – gögn sem stefnt er að nýta í náminu

Kynnt séu helstu námsgögn og verkfæri sem unnið er með í náminu þótt ekki sé hægt að útiloka að breyting á námsgögnum geti átt sér stað yfir námsárið (sem hluti skólaþróunar) ef ný og heppilegri námsgögn verða til ráðstöfunar. Í framhaldinu er bekkjarnámskrá breytt fyrir næsta staðfestingarferli.

- iii. **Námsfyrirkomulag og námsaðlögun** – skipulag náms, samþætting við aðrar námsgreinar og hvernig nám er aðlagð að ólíkum þörfum nemenda

Kynnt sé meginfyrirkomulag í skipulagi náms, s.s. einstaklingsvinna, útvinnna, hópvinna, bókleg og verkleg vinna, vettvangsferðir og annað sem getur skipt máli í almennum orðum og jafnvel samspil við aðrar námsgreinar.

Námsaðlögun kynnir á almennan hátt hvernig nám og kennsla í námsgreininni tekur mið af mismunandi námsgetu nemenda, sérstöðu og félagslegum aðstæðum þeirra svo þeir hafi sem mest gagn af náminu og styrkist sem námsmenn. Sú námsaðlögun getur bæði/ýmist gerst í almennum kennslustundum námsgreinar í bekk/hópi eða í sérhæfðum námshópum eftir atvikum (sérkennslu). Í meginatriðum má ræða um sex leiðir í námsaðlögun sem kennarar hafa möguleika á að beita í kennslu sinni:

Námsefni, námsverkefni, námsaðstæður og námsskilyrði geta tekið mið af:

1. *Þyngd*: sé miðung til að mæta ólíkri getu nemenda.
2. *Breidd*: hafi mismikla breidd í viðfangsefnum til að mæta ólíkum nemendum.
3. *Áhuga*: svo áhugi nemenda sé tekinn með í námi sem hvati og afl til náms.
4. *Félagsstöðu*: svo nemendur með mismunandi félagsstöðu fái tækifæri til að æfa og þjálfá ólík hlutverk í skólstarfinu.
5. *Fjölbreytni*: í því að því að mismunandi hæfileikar/eiginleikar nemenda njóti sín.
6. *Vali*: svo nemendur hafi einhverja sjálfstjórn á eigin námi til að mæta eigin námsþörfum og fái þannig tækifæri til sjálfseflingar.

Í einhverjum tilvikum fá nemendur stuðning utan námshóps með eigið námsfyrirkomulag og námsaðlögun sem heyrir til einstaklingsnámskrá viðkomandi.

iv. **Námsmat og námsmatsaðlögun** – *hvernig staðið er að námsmati og aðferðir aðlagðar*
 Kynnt sé hvernig staðið er að námsmati á getu nemenda, þ.e. aðferðir og leiðir sem farnar eru yfir skólaárið til að stuðla að því að nemandi geti sýnt fram á getu sína og fái sanngjarnt mat á hæfni sína. Ekki er þó lagst gegn því að námsmatsaðferðir breytist á námstíma (sem hluti skólaþróunar) en séu miklar breytingar gerðar þannig hafi foreldrar rétt á frekari upplýsingum um slíkt áður/um leið og slíkt gerist. Í framhaldinu er bekkjarnámskrá breytt fyrir næsta staðfestingarferli.

5. **Einstaklingsnámskrá:** Í sumum tilvikum hentar bekkjarnámskrá ekki fyrir einstaka nemendur árgangs. Í slíkum tilvikum metur skóli, í samráði við foreldra, hvort nemandi fái persónulega námskrá, hér eftir nefnd einstaklingsnámskrá. Hver nemandi sem fær kennslu sem er miðuð að honum sérstaklega, og ekki er bara stuðningur við að tileinka sér kennslu og nám samkvæmt námskrá síns árgangs, skal fá sína einstaklingsnámskrá. Nemendur sem eru í sérúrræðum (sérdeildum, sérskólum) hafa alltaf einstaklingsnámskrár. Sér snið einstaklingsnámskrár er til fyrir Hafnarfjörð sem grunnur en það er síðan hvers skóla að útfæra snið eða form að einstaklingsnámskrá fyrir sína nemendur. Einstaklingsnámskrá nemanda skal gerð fyrir hvert skólaár fyrir sig, endurskoðuð svo oft sem þurfa þykir innan þess og form hennar getur jafnframt verið nýtt sem kennsluáætlun og skýrsla um námið yfir viðkomandi skólaár með viðeigandi skráningum og viðmiðum/markmiðssetningu. Einstaklingsnámskrá er persónuleg námskrá og aðeins ætluð viðkomandi og varðveitist sem trúnaðargagn um nemanda líkt og önnur trúnaðargögn.

6. **Skólanámskrá og kennsluáætlanir:** Kennsluáætlanir er verkáætlanir (daglegar, vikulegar, mánaðarlegar, annarlegar o.s.frv.) sem kennarar vinna til að skipuleggja nánar á hagkvæman hátt daglegt skólastarf. Það er ákvörðun innan hvers skóla hvernig er háttað með kennsluáætlanir almennt, fyrirkomulag skal kynnt foreldum í skólanámskrá/starfsáætlun skóla og birtar í samskiptakerfi heimilis og skóla eins og hver skóli skilgreinir sína ferla þar um og tækni gefur möguleika á. Skólar þurfa ekki að skila kennsluáætlunum til Skólaskrifstofu samhliða skólanámskrám í staðfestingarferli. Nánar er fjallað um uppbyggingu kennsluáætlana í starfsáætlun skóla. Gert er ráð fyrir að kennsluáætlun hafi uppbyggingu eitthvað á þessa leið:

Dagur/vika/mánuður	Viðfangsefni í námi	Námsgögn	Áherslupættir út frá viðmiðum um hæfni
	•	•	•
	•	•	•

7. **Skjalavarsla og námskrár:** Einstaka grunnskólar bera ábyrgð á því að varðveita einstaklingsnámskrár alla grunnskólagöngu nemanda í samræmi við opinbera skjalavörslu og reglur Hafnarfjarðarbæjar. Sömuleiðis ber skólum að varðveita kennsluáætlanir í samræmi við vörslu opinberra gagna og reglur bæjarins auk þess sem að þær séu aðgengilegar fyrir starfsfólk skóla. Skólanámskrár varðveita skólar sem sín vinnugögn á tölvukerfi skóla en Skólaskrifstofan annast stjórnsýslulega varðveislu í samræmi við opinberar reglur og reglur bæjarins.

Viðauki F: Hæfni (lykilhæfni og námshæfni) og viðmið

Gæði eru meginverkefni grunnskólastarfs samkvæmt lögum um grunnskóla (2008, gr. 29). Gæðin í inntaki skólustarfsins eru skilgreind sem hæfni og er hún metin á grundvelli viðmiða. Hæfninni er skipt í tvo hluta, lykilhæfni og námshæfni, samkvæmt aðalnámskrá grunnskóla (2011).. Lykilhæfni er metin í tengslum við aldur og er óháð einstökum námsgreinum sem slík. Námshæfni er metin í tengslum við nám nemenda á hverju námssviði og er því verið breytileg milli námssviða og mismunandi eftir námsgreinum innan námssviða eftir árgöngum.

a. Lykilhæfni

Lykilhæfni er hæfni sem snýr að ýmsum mannlegum þáttum eða eiginleikum sem og samskiptum einstaklinga í milli þar sem íslensk menning í lýðræðissamfélagi veitir ýmis æskileg gildi. Til frekari glöggvunar á lykilhæfninni er hún greind í fimm flokka. Þessir flokkar eru samkvæmt aðalnámskrá grunnskóla (2011, bls. 53) til skýringar og afmörkunar í viðfangsefninu. Lykilþættirnir fimm eru:

Lykilþáttur	Skýring (bls. 53 í Aðalnámskrá grunnskóla, 2011)
<i>Persónuleg tjáning og skýr miðlun:</i>	Hæfni nemenda til að tjá hugsanir sínar, tilfinningar og skoðanir munnlega, skriflega og á annan hátt. Hæfni til að miðla þekkingu og leikni sinni og flytja mál sitt skýrt og áheyrilega og taka þátt í samræðum og rökraðum.
<i>Skapandi, gagnrýnin hugsun með frumkvæði til lausna:</i>	Skapandi hugsun og frumkvæði í efnistöfum og úrvinnslu. Hæfni nemenda til að nota þekkingu og leikni, draga ályktanir, áræðni til að leita nýrra lausna og beita gagnrýninni hugsun og röksemdafærslu.
<i>Sjálfstæði í verki og samvinna undir leiðsögn:</i>	Hæfni nemenda til að vinna sjálfstætt, í samstarfi við aðra og undir leiðsögn.
<i>Ábyrg þekkingarleit og gagnrýnin úrvinnsla:</i>	Hæfni nemenda til að nýta margvíslega miðla í þekkingarleit, úrvinnslu og miðlun og nýta upplýsingar á ábyrgan, skapandi og gagnrýninn hátt.
<i>Mat á eigin námi, vinnubrögðum og frammistöðu:</i>	Hæfni nemenda til að bera ábyrgð á eigin námi og leggja mat á eigin vinnubrögð og frammistöðu.

b. Námshæfni

Námshæfni er sú hæfni sem tengist námi á einstökum námssviðum aðalnámskrár (og öllum námsgreinum innan hvers námssviðs). Aðalnámskrá skilgreinir námshæfni fyrir 4., 7. og 10. bekk en fyrir aðra árganga skilgreina skólar/kennarar viðmið um námshæfni í einstaka námssviðum. Í einhverjum tilvikum er valið að hæfniviðmið séu sér fyrir hverja námsgrein frekar en fyrir viðkomandi námssviðið í heild sinni sem er þá ákvörðun viðkomandi skóla. Námshæfni er hæfni sem snýr að tileinkun náms í einstaka námssviðum/námsgreinum. Hana má flokka á tvennan hátt:

- út frá eðli hæfninnar: sem þekking, leikni og viðhorf
- út frá efnislegri sérstöðu námssviðs: talað mál, ritun, lestur og málfræði (íslenska).

Viðmið um hæfni, námshæfni og lykilhæfni, í grunnskólum Háfnarfjarðar:

1. **Viðmið aðalnámskrár:** Grunnskólar Háfnarfjarðar skulu taka mið að stefnu og viðmiðum aðalnámskrár grunnskóla, almennum hluta (2011) og greinahluta (2013), um hæfni sem skiptist í námshæfni og lykilhæfni. En þar sem aðalnámskrá veitir ekki leiðbeiningar eða viðmið gilda frekari viðmið sveitarfélagsins sem koma hér áfram.
2. **Námshæfni og viðmið:** Aðalnámskrá grunnskóla, námsgreinahluti (2013), leggur til hæfniviðmið fyrir alla grunnskóla í skólustarfi 4., 7. og 10. bekkjar. Í skólanámskrá hvers skóla skal koma fram hvaða hæfniviðmið gilda fyrir einstök námssvið í hverjum bekk/árgangi (bekkjarnámskrá). Námshæfniviðmiðin skulu flokkuð í skólanámskrá grunnskólanna í

Hafnarfirði eins fyrir hvert námssvið í öllum árgöngum innan eins skóla. Hver skóli skal hafa námshæfniviðmið fyrir öll námssvið sem kennd eru í viðkomandi bekk.

3. **Flokkun námshæfniviðmiða:** Námshæfniviðmið geta verið margvísleg og mismörg eftir námssviðum. Gerð er sú krafa að grunnskólar í Hafnarfirði flokki námshæfniviðmið á grunni faglegra forsenda, þ.e. velji á milli efnisflokunar (mismunandi eftir námssviðum) eða flokkunar á grunni hæfnishugtaksins sjálfs (þekking, leikni, viðhorf) innan hvers námssviðs. Val um flokkun er ákvörðun innan hvers námssviðs innan hvers skóla í samræmi við stefnu skóla. Eftirfarandi eru dæmi um flokkunarmöguleikana á námshæfniviðmiðunum og eru sótt í aðalnámskrá:

Efnisflokkun hæfnipátta (sjá 4. bekkur, skólaípróttir í aðalnámskrá grunnskóla):

Efnispættir:	Viðmið um námshæfni	P	L	V
Líkamsvitund, leikni og afköst:	Við lok árgangs geti nemandi: <ul style="list-style-type: none"> Sýnt einfaldar hreyfingar sem reyna á lipurð og samhæfingu. 		x	
Félagslegur þættir:	Við lok árgangs geti nemandi: <ul style="list-style-type: none"> Unnið með tilfinningar sem því að vinna og tapa í leikjum. 			x
Heilsa og efling þekkingar:	Við lok árgangs geti nemandi: <ul style="list-style-type: none"> Útskýrt líkamlegan mun á kynjum. 	x		
Öryggis- og samskiptareglur:	Við lok árgangs geti nemandi: <ul style="list-style-type: none"> Farið eftir öryggis-, skipulags- og umgengisreglum sundstaða, íþróttahúsa og brugðist við óhöppum. 		x	

eða

hæfniflokkun efnispátta (sjá 4. bekkur, samfélagsgreinar í aðalnámskrá grunnskóla):

Hæfnipættir:	Viðmið um námshæfni
Þekkingarviðmið:	Við lok árgangs geti nemandi: <ul style="list-style-type: none"> Borið kennsl á gildi, svo sem virðingu fyrir sjálfum sér og öðrum, umhyggju og sáttfýsi.
Leikni- viðmið:	Við lok árgangs geti nemandi: <ul style="list-style-type: none"> Tekið þátt í samstarfi og samræðu í jafningjahópi.
Viðhorfa- viðmið:	Við lok árgangs geti nemandi: <ul style="list-style-type: none"> Sagt frá sjálfum sér með hliðsjón af búsetu, uppruna, fjölskyldu, siðum og venjum.

Miðað er við að námshæfniviðmið fyrir hvert námssvið í hverri bekkjarnámskrá taki ekki meira rými en ein til tvær bls. A-4 í skólanámskrárformi.

4. **Lykilhæfni og viðmið:** Aðalnámskrá grunnskóla leggur til viðmið fyrir lykilhæfni fyrir 4., 7. og 10. bekk fyrir alla grunnskóla. Fyrir aðra árganga eru sameiginleg lykilhæfniviðmið fyrir grunnskóla Hafnarfjarðar og gilda fyrir öll námssvið. Það er síðan hvers skóla/kennara að skilgreina frekar áherslur og aðferðir til meta hvað sé viðeigandi lykilhæfni nemenda og því er gert ráð fyrir að einhver breytileiki sé í áherslum og aðferðum. Hvers skóla er að ákveða lykilhæfni sé eingöngu gefin fyrir öll námssvið saman, hvert fyrir sig eða jafnvel allar námsgreinar.
5. **Hæfni og námsmat:** Um mat á hæfni, hvort sem það snýr að lykilhæfni eða námshæfni, er fjallað um í næsta kafla.

Viðauki G: Námsmat, námsmatskvarðar og viðmið

Í aðalnámskrá grunnskóla (2011) er það meginatriði að skólastarfið (bæði nám nemenda og framkvæmd skólastarfsins) sé metið. Til að hægt sé að meta slíkt á sanngjarnan hátt þurfi að leggja fram almenn viðmið um þá hæfni sem taka skal mið af þegar árangur/geta nemenda í skólastarfinu er metin. Aðalnámskráin ræðir þar bæði um mat á lykilhæfni og námshæfni líkt og fyrr hefur komið fram.

Til að hægt sé að meta árangur í námi þarf að hafa grunn til að byggja á við matið. Sá grunnur sem aðalnámskrá kynnir til þess eru viðmið; mat á grunni viðmiða. Þetta ferli að meta hæfnina er nefnt námsmat og má skipta námsmati yfir eitt skólaár í þrjú flokka:

- i. *Stöðumat*: Samræða á ákveðnum tímamarki í námsferlinu til að ígrunda og velta fyrir sér hvernig námið gengur (að ná viðmiðum) og hvaða aðgerðir (vinnubrögð, skipulag) séu nauðsynlegar til að auka líkur á því að viðmiðum sé náð áður en lokamat fer fram (með viðeigandi hvatningu). Gjarnan er rætt um foreldraviðtöl í skólastarfi í þessu samhengi, í upphafi skólaárs eða á ákveðnum tímamarki í náminu áður en að námslokum kemur (frá upphafi námsáfanga).
- ii. *Leiðsagnarmat*: Sú leiðsögn sem fer fram á hverjum tíma í skólastarfinu sem miðar að því að hjálpa og leiðbeina nemendum að ná þeim viðmiðum sem lagt er upp með í námsferlinu (viðmið lokamats). Gerist gjarnan í daglegri samræðu skólastarfsins og við mat einstakra verkefna í dagsins önn.
- iii. *Lokamat*: Felur í sér að meta hæfni nemenda í lok náms út frá hæfniviðmiðum.

Samkvæmt aðalnámskrá grunnskóla (almennur hluti, 2011, bls. 54) skal mat á hæfni nemenda gerast með ákveðinni flokkun sem gefur til kynna hvort nemandi hafi náð umræddri hæfni sem stefnt er að hverju sinni. Þetta mat á hæfni skal vera skipt í fjóra flokka sem skýrt er með bókstöfunum A, B, C og D á eftirfarandi hátt:

Kvarði	Námssvið	Lykilhæfni
A	Framúrskarandi hæfni og frammistaða í námi með hliðsjón af hæfniviðmiðum námsgreinar eða námssviðs.	Framúrskarandi hæfni með hliðsjón af viðmiðum um lykilhæfni.
B	Góð hæfni og frammistaða í námi með hliðsjón af hæfniviðmiðum námsgreinar eða námssviðs.	Góð hæfni með hliðsjón af viðmiðum um lykilhæfni.
C	Sæmleg hæfni og frammistaða í námi með hliðsjón af hæfniviðmiðum námsgreinar eða námssviðs.	Sæmleg hæfni með hliðsjón af viðmiðum um lykilhæfni.
D	Hæfni og frammistöðu í námi ábótavant með hliðsjón af hæfniviðmiðum námsgreinar eða námssviðs.	Hæfni með hliðsjón af viðmiðum um lykilhæfni ábótavant.

Hver skóli hefur val um það hvort A-D matskvarðinn er nýttur í skóla fram að 10. bekk hvað varðar námshæfni en þá er hann skylda. Hver skóli kynnir síðan hver viðeigandi námshæfni er innan hvers námssviðs í hverri bekkjarnámskrá. Á grundvelli þess er lagt mat á getu nemanda í hverri námsgrein með prófum, verkefnamati, virkni og vinnubrögðum og/eða öðrum matsaðferðum til að átta sig á stöðu nemanda sem undirstöðu á grundvelli viðmiða á hæfni hans í lok skólaárs.

Viðmið um námsmat, og námskvarða í grunnskólum Háfnarfjarðar:

- Viðmið aðalnámskrár:** Grunnskólar Háfnarfjarðar skulu taka mið að stefnu og viðmiðum aðalnámskrár grunnskóla, almennum hluta (2011) og námsgreinahluta (2013), um hæfniviðmið um námshæfni og lykilhæfni í grunnskólum Háfnarfjarðar. En þar sem hún veitir ekki leiðbeiningar eða viðmið gilda frekari viðmið sveitarfélagsins sem koma hér áfram.
- Mat á námshæfni (innan námssviðs og í námsgreinum hennar):** Mat á námshæfni nemenda í grunnskólum Háfnarfjarðar í einstaka námsgreinum skal vera kynnt a.m.k. árlega í skriflegu formi (námsmatsskírteini) í öllum grunnskólum bæjarins við lok hvers skólaárs. Annað formlegt námsmat er ákvörðun skóla, þ.e. annarmat, í samræmi við stefnu skóla. Námsmat er hægt að gefa í einstaka námsgreinum námssviðs á hverjum tíma með þeim matskvörðum sem skóli ákveður (t.d. A-D, 0-10, orð eða önnur tákni) en kvarðann A-D eftir námssviðum í 10. bekk.
- Mat í lykilhæfni (innan námssviðs):** Mat á lykilhæfni nemenda í grunnskólum Háfnarfjarðar í einstaka námssviðum vera gerð og kynnt a.m.k. árlega í skriflegu formi (námsmatsskírteini) í öllum grunnskólum bæjarins við lok hvers skólaárs. Annað formlegt námsmat er ákvörðun skóla, þ.e. annarmat, í samræmi við stefnu skóla. Samræmd viðmið eru um lykilhæfni í öllum námsgreinum innan árgangs og þau eru sameiginleg fyrir alla grunnskóla Háfnarfjarðar sem grunnur mats í öllum skólum (en aðferðir skilgreindar innan hvers skóla á grundvelli fagmennsku í skólastarfinu), á matskvarðanum A-D. Miðað er við að mat á lykilhæfni sé gefið fyrir námssviðið eingöngu en þó geti einstök námssvið ákveðið að gefa sérstaklega fyrir námshæfni í einstökum námsgreinum innan skóla í samræmi við stefnu skóla.
- Námsmatskvarðinn A-D og námssviðin:** Í skólanámskrá hvers skóla skal koma fram hvaða námsmatskvarða skóli notar. Námsmatskvarðann A-D er skylt að nota fyrir námssviðin í 10. bekk frá vori 2015 en fyrir aðra bekkir er það val skóla hvort gefið sé mat fyrir námssviðið í heild sinni.
- Námsmat í námsgreinum og námsmatskvarði:** Fyrir einstaka námsgreinar geta skólar gefið nemendum námsmat sem prófaeinkunnir á sjálfvöldum skala, umsagnir eða önnur matsgjöf eftir því sem stefna skóla kveður á um svo framarlega sem slíkt brýtur ekki viðmið aðalnámskrár eða þessi viðmið. Mikilvægt er að skólar notist við fjölbreyttar matsaðferðir til að stuðla að því að nemendur fái sem sanngjarnast mat á eigin námi sem sýni á trúverðugan hátt hæfni þeirra. Lýsing á þeim skal koma fram í kynningu einstakra námsgreina.
- Matsaðferðir í námsmati:** Sérhver skóli skal kynna í stefnu sinni áherslur í námsmati og hvernig skólinn hyggst fara eftir viðmiðum aðalnámskrár grunnskóla (2011, bls. 52-57) um námsmat, t.d. fjölbreyttar aðferðir í námsmati, reglulegt mat (símat), að námsmat nýtist til hvatningar og örvunar í námi og sé sem áreiðanlegast. Við lýsingar á framkvæmd einstakra námsgreina skal koma fram sem skýr lýsing á námsmati hennar sem gefi fullnægjandi upplýsingar um hvernig mat á náminu fer fram. Ítarleg lýsing á einstaka matsaðferðum er ekki þörf svo framarlega að slíkt komi fram í almennri stefnu skóla um námsmat í skólanámskrá.
- Námsmat við lok grunnskóla:** Við lok grunnskóla skulu allir grunnskólar í Háfnarfirði gefa nemendum námsmat um hæfni í námi sem færi honum og öðrum (t.d. framhaldsskólum) nægilegar upplýsingar um stöðu hans fyrir áframhaldandi nám og störf.

Lokaorð

Skólanámskrá skólans, á grundvelli aðalnámskrár grunnskóla og viðmiða frá sveitarfélaginu á grunni faglegrar samvinnu í skólakerfi bæjarins, er lykilplagg í skólastarfi þeirra. Í því felst að skólanámskráin nái að lýsa þeim gæðum sem skólar (ætla að) standa fyrir. Það er von bæjaryfirvalda að skólanámskrá hvers skóla nái því að vera gæðahandbók sem stuðli að árangursríkri og ánægjulegri skólagöngu hvers barns í bænum. Við eigum ekki að setta okkur við neitt minna og það er hlutverk alls skólasamfélagsins að vinna að því. Með ósk um að þessi bekkjarnámskrá, sem einn tíundi af skólanámskrá skólans, stuðli að slíku með samvinnu allra sem að námi nemenda koma.

